Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פריז 20 נראשען

חיינט 8 זיטן

נייער פאלקסבלאט

אונאפהענגיש סאציאליסטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 137 (1132) | Łódź, Środa 15 Czerwca 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז מישואד מו סיון תרפ"ז. | Nr. 137 (1132)

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

סיום-זיצונג-דעם 20-טען יוני

ווארשא, 14. (טעלעגראפישע דעפעשע.) דער הויפט-אויסשוס פון דער פוילישער סיים-מארשאלעק האט אין זיין נאכמיטאג-זיצונג פארנומען דעם דערקלערט פון מלוכה-פרעזידענט וויגנטן צוויפרופען די אויסרגעווענליכע מעסיע פון סיים אום 20. יוני.

אינפארמאנט איז, אז דער סענאט איז נישט צוגוטיגעריגען-גצוואהרן. ווארשא, 14. (אטע). די קאנפערענץ צווישען מארשאל פילסודסקי מיט סיים-מארשאלעק ראצקי ווענען די ארבייטען פון דער אויסערגעווענליכער סעסיע פון סיים וועט סאמקומען אין די נאהענטסטע טעג, וואהרשיינליך דאנערשטאג אדער פרייטאג.

ווארשא, 14. (אטע). פרייטאג וועט פארקומען א זיצונג פון מיניסטער-רעט. אויך דער טאג-ארדנונג א רייה קלענערע פראגען אין פארבאנדלע זוי. אנד. זאל בעשטימט ווערען דער דירעקטאר פון ס' מלוכה - טאבאק מאנא-

פייערליכער קבלת-פנים פארטשעם-בערלין אוז לעווין אין וויען.

וויען, 14 (טעלעגראפיש דורך י"ט) דא ווערען צעמאכט גרויסע קבלת פנים פארטיי אוים צוגעהמען דעם יוד לעווין. די יידישע ארגאניזאציע גריים צו פאר לעווין צו'ערהרן. דיפלאם אלס צנערקענונג פאר זיין העלדישער טאט.

גרויסע פארבארייטונגען אויפצוגעהמען דעם יוד לעווין. די יידישע ארגאני-

כאנפערענץ פון דער ברית-אברהם-לאזשע.

נ י ו - י ו ר ק, 14. (טעלעגראפיש דורך י.ט.א.) אין דער אנווזענהייט פון איבער 1000 דעלעגאטען האט זיך נעצאפענט די 41-טע קאנפערענץ פון דער ברית-אברהם-לאזשע.

שלומי וצעירי
אגודת ישראל
לאדז, נארוטאוויטשא 11.

לכבוד דעם 15-יעהרינעז יובל פון אגודת ישראל

קומט פאר אי"ה המנם, מישואד ד' שלח, ט"ו סיון (דעם 15. יוני), פינקטליך 8 30 אוהנד
אין פילהארמאניע-זאל, נארוטאוויטשא 20

זאל פילהארמאניע
נארוטאוויטשא 20.

א גראנדיעזע יובילעאום-פייערונג

אהרן ליעווין

מיט דער כעמיליגקע פון די פיהרענדע אנגעזעהענסטע - פערזענליכקייטן, הרב הגאון מוה"ר ר'

אלי' קירשבריון

שליט"א אבד"ק ריישא, פריהער סאסבאר (סיום-רעפטאט אוז פרעזידענט פון דער אלוועלטליכע אגודת ישראל).

פרעזעס פון וואר-שאוער קהלה-ראט אוז דעפוטאט.

בילעטען בעקומט מען אין דער אגודה, נארוטאוויטש 11, אין גיך-געשעפט ביי מיכלער, פעטריקאווער 46, אין שיך-געשעפט „רענאסע", פעטרזקאווער 7, ביי נייפעלד, פולנאצקע 13, אין וויין געשעפט ביי מ. פלטער, פאלודניאוש 5, ביי קאמפינסקי, צגענלניאנש 49, אוז אין טאג פון יובילאאום-ביי דער קאסע פון זאלהארמאניע-זאל.

בעזארגט אייך מיט בילעטען, די פלעצער זענען בענרעניצט.

529

זאל פילהארמאניע
דירעקציע: א. שמרוד.

דאנערשטאג, דעם 16. יוני ד. י. 4 א זייגער נאכמיטאג קומט פאר צום ערשטען מאל אין לאדז
א גרויסער מאנץ-רעציטאל ריגען ווא ונדער-כינד
פון 6-יעהרי-גע פנאמענאלען
מרימ'ל דויכמם
וועלכע האט אויפגענומען אין ווארשא מיט א רייזען-ערפאלג אונטער'ן פראטעקטאראט פון פרוי מארשאל פילסודסקא מית'ן אנמיי אוז Jān Mrozinski ארויסט פון לאדזער פילהארמאניע-קאנצ. שמאם-מצאטער אוז פראג. י. הירשפעלד. ביליעטען פאר פערקויף אין פילהארמאניע-קאסע.

1-טע ארטאדאקסישע 7-קלאס. טעכטער-שולע
צענעלניאנא
„בית-יעקב"
צענעלניאנא
№ 24.
№ 24.

צום נייעם שול-יאהר צפענען מיר-אויסער דע 7-קל. לויט פראגראם פון פאוושעכנע שולע-א
4-קל. האנדעלס-אוז ווירטשאפטס-גימנאזיום
שכר-לימוד איז די ערשטע 4 קל. a אוז b זענען 30-45 זל. א כוואלע.

ביי דער שולע עקזיסטירט אן פרעפעל-אכמיילונג פאר קינדער פון 4-7 יאהר.
עס ווערען אויך נעמאכט בוכהאלטעריע- אוז האנדעלס-קורסען, ווי אויך „בית-יעקב"-קורסען פאר דערוואקסענע.

781 די לייטונג.

הגמנסיה העברית „יבנה" בלודז
מתקבלים תלמידים לכל המחלקות A1 – VI בכל יום בלשכת הגמנסיה רחוב צינילנינה 75.
בשנת הלמודים הבאה תפתח גם מכונה A⁰ בשביל ילדים בני 6 בלי כל הכנה. המנהל.
995

עס ווערען אנגענומען תלמידים אין אלע קלאסען (A – VI) יעדען טאג אין דער קאנצעלאריע פון דער גימנאזיע ציגעל-גאס 75.
צום נייעם שול-יאהר ווערט ערעפענט א מכינה A⁰ פאר קינדער פון 6 יאהר אהן שום פארבריטונגען.
דער דירעקטאר.

דיביליגסטע קוועלע
פון פערפומען, זייפען, פודער, נעזיכטם-קרעמען.
פערשידענע צאהן-פאסטעס פון דן בעסטע אויסלענדישע פירמען אין צו בעקומען נור ביי דער כאנכורענץ-פירמע
S.Buchwajc, Łódź
Piotrkowska 22, tel. 31-43.

מיט נעבויגענע כעפ, מיט ערשיטערט, מעלרעו מיר וועגען פריהצייטיגען טויט פון אונער נאהענטסטען אכטיוען חבר און העמפער
פאר די רעכט פון דן יודישע בריצע מאסען
ראטמאו פון לאדזער שמאט-ראט
נ. ע. מאקסימוליאן ראזענאף
וועלכער איז דעם 14-טען יוני ד. י. נעשטארבען אין בערלין איז בילהענדען עלטער פון 34 יאהר.
יודישע פאלקס-פארטיי איז לאדז.
יודישע פאלקס בילדונגס-ליגע,
צענטראלער קליינהענדלער פעראיין,
צענטראלער האנדווערקער-פעראיין,
פאלקס-מקוטעז ארגאניזאציע,
יודישע האנדווערקער-באנק,
ספארט-ארגאניזאציע „שמשון".

577

ראזענהארץ קומט קיין ווארשא

אלם עדות צום פראצעס פון וואיקאוו'ס מערדער.

מ ָ ס ק ו ָ ע, 14 (טא. טעל.) „טאס" מעלדעט, אז היינט איז אָרויסגע- קומען פון מאסקוע אלס עדות אין פראצעס נעגען וואיקאוו'ס מערדער, קאוואַרדע, וואס קומט אהר מארגען (מיטוואך) אין ווארשא, דער נעוויזענער „שארוש-דש-אסער" אין ענגלאנד, ראזענהאלץ.

ראזענהאלץ וועט קומען קיין ווארשא היינט 7 ז זייגער אין אוונט.

ו ָ ר ש ָ א, 14 (טעלעפאניש). היינט האט מען בפריס קאוואַרדא'ן איבער- נעמען דעם בעשולדיגונגס-פונקט. מארגען קומט אהר דאס שטאנד-בעריכט. 10 ז זייגער איז קאוואַרדא אין אַנגעוויהרט אָבגעפיהרט נעהאָרען פון אויספאר- שונגס-אמט אין קריין-בעריכט, וואו דער פרעקוראָר האט איהם איבערגענעגען דעם בעשולדיגונגס-פונקט.

נאכדעם האָבען איהם בעוויכט פלא דריי זייגע פערטיידיגער: די אדוואָ- קאטען עמינגער (זוהן) פאסטאלסקי אוז אַנדרעיעוו פון ווילנא.

דער פראצעס רופט אַרויס אַ גוואַלטיגע פראיזנערעזירונג. אין גע- ריכטס-זאל וועט מען אַרייגלאָזען נהן בילעטען אזוי פיל וויפיל מקומען ס'וועט אַריין. בייס פראצעס וועלען זיין אַנוועזנד קאָרעספאָנדענטען פון אמעריקא- נער, פראַנצויזישע, לעטלאנדישע אוז סאָוויעטישע צייטונגען.

נייע פערהאפטונגען אין סאוויעט-רוסלאנד נעגען די „נעפ"-ליט אוז נעגען ציוניסטען.

ר י ג ָ א, 14 (טעלעגראפיש דורך י"ט"א) דער כארקאוער „שטערן" האט ווידער פערעפנטליכט אַן'ארטיקעל, אז ס'דאָרף אַפניים ווערען דער קאמף נעגען דער יידישער קליין-בורזשואזיע, היפמזוכ- ליך נעגען די „נעפ"-ליט, הונדערטער יידישע קרעמער אין רוסלאנד זענען בעשטראָפט געוואָרען פאר נישט קלע- ער-מאַכען די פריזען פון זייערע סחורות, בייַ פיל קרעמער זענען קאָ- מיסקירט געוואָרען זייערע פערמעגנס.

ווי דער ריגער קאָרעספאָנדענט פון י"ט"א דערוויסט זיך האָט מען אין כאר- קאוער מאָרע נפערנגט נייע פאר- טיש ארעסטירט ציוניסטען פון אומקן.

אין דער פייערונג לכבוד לינדבערג'ן האבען אנטיילגענומען 4 מיליאָן מענשען.

ל ָ ע נ ד ָ ן, 14. (אטא) די גיגאַ- קער פאָליצי שאצט אַז די צאָהל אַג- טיילנעהמער אין דער פייערונג לכבוד לינדבערג'ן אויף 4 מיליאָן פערזאָנען. 10 מיוזענד סאָלדאטען האָבען אָפגעהים די אָרדנונג אין געהאלטען. לינדבערג'ן זיך בעוועגען צווישען המון. איבער דער שטאָט האָבען זיך נעפאָרפענדיג רויטע רויזען. די חימצל- קרעצער האָבען נעשאָטען קאָנפעטי.

די אמעריקאָנער הלואה

ווערט דאָך דעאליורט.

ו ָ ר ש ָ א, 14 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). היינט האָט דער וויצע פרעמיער בארטעל אָפגענעבען ז בעריכט דעם מלוכה - פרעזידענט ווגנען צושטאַנד פון דער אַמעריקאָנער הלואה.

די הלואה וועט גאָר איגניכטען רעאַליזירט ווערען. די בעדינגונגען זענען 7 פראָצ. יעהרליך, עמיסיע – 92, אויסצאָהלבאר אין פערליף פון 35 יאָהר. די הלואה וועט פערוואָנדעט ווערען אויף 3 אופנים: צו בילדען ז פאָנד. אייג- קויפען זילבער אין גאָלד צו מטבעות אוז אויסצוקויפען די „בילעטי דאוו- קאוויי".

די „עסטערטען-כאמיע" איז שוין מעמיג איז א"י.

י ר ו ש ל י ם, 14 (טעלעגראפיש דורך י"ט"א). דאָ איז אָנגעקומען ד"ר פרענ- קעל מיטגליד פון דער יודישער אָגענט צוזאַמען מיט 3 עקספערטען: באָקשטער, זאָגענאָו אוז ווילינסקי. בייז איצט זע- נען שוין פערטיג פון דער עקספערטען-קא- מיסיע, ווילכע האָבען שוין אָנגעהויבען ארבייט.

וואַרשאוער סוחרים פראטעסטירען

נעגען צואָנגם זונטאָג-רוה.

ו ָ ר ש ָ א, 14. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). אויף דער יעהרליכער גלענעריער פערזאַמלונג פון אַלגעמיינע סוחרים פראַיין איז אָנ- גענומען געוואָרען ז פראָטעסט-רעזאָלוציע נעגען דעם צואָנגם-זונטאָג-רוה. די פערזאַלמונג איז אויבעראַדערט געוואָרען אָפצושטעלען אלע שריט, אז מינים- טער בארטעל'ס זיזאָגען, זאָלען רעאַליזירט ווערען.

„זשוויגט"-סובסידיע אויף בארכען פאר יודישע דאכלאזע.

ו ָ ר ש ָ א, 14. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). דער זשוויגט האָט אסיגנירט 5000 דאָלאר אויף אויס- אונויזן בארכען אין ווארשא פאר די יודישע דאכלאזע און עקסטירמע, נאר נתנאי, אז דער ווארשוער רעטונגס קאָמיטעט וועט שאפען אויפן זעלבען צוועק די זעלבע סומע.

שפיאנאזש-פראצעס אין סאוויעט-רוסלאנד.

מ ָ ס ק ו ָ ע, 14 (אָפּא) דער סאָוויע- טישער טריבונאל אין אָדעס האָט נעכ- טען בעטראכט דעם פראָצעס נעגען 16 פערזאָנען, וואָס זענען אָנגעקלאָגט נעווא- רען אין שפיאָנאזש לטובת רומעניען. 11 פערזאָנען זענען פראָאורטיילט נעוא- רען צום טויט, 3-צו 10 יאָהר שווערע תפיסה און 2 זענען בעפריים נעוואָרען.

34 מיליאָן זל. דעפיצים

אין האָנדעלס-ביכאָנס פון מאי.

ו ָ ר ש ָ א, 14 (טעלעפאָניש פון אונ- זער קאָרעספאָנדענט). דער האָנדעלס- בילאַנס פאָר'ן חודש מאי ווייזט אַרויס ז דעפיצים פון 34 מיליאָן זלאָטיס.

דער צוואמענפאהר פון דער יודישער פרעסע איז פוילען.

רעדאַקטאר פון „נייַע פאלקסבלאט" לאואר פוהם נעוועהלט אין עכזעקוטיוו פונם אלגעמיינען פרעסע-פערבאַנד.

ו ָ י ל נ ָ א, 14. (טעלעפאָניש). דער מאָנטאָג'דיגער טאָג האָט זיך אָנגעהו- פען מיט די בעריכטען פון די ערטער. פון לאָדז האָט דעם בעריכט אָפגעגע- בען רעדאַקטאָר לאָזער פוהס. די בע- ריכטען האָבען געצייגט אַ פולשטענדי- גען בילד וועגען דער לאָגע פון דער פרעסע אוף דער פראָווינץ. נאָכדעם האָבען געלייענט רעפעראטען וועגען אָרגאַניזאַציע – שאלים (ווילנא) און וועג- גען דער רעכטליכער לאָגע – דרייער (ווילנא). ס'זענען אָנגענומען-געוואָרען ז גאנצע ריה רעזאָלוציעס צוזישען אַנד., אז די פרעסע זאָל שפיצען דעם קאמף פון די יודישע שולען. ס'איז אוך אָנגענומען - געוואָרען ז סטאטוס. צווישען די רעזאָלוציעס דערף מען בע- צייכענען וועגען בעקעמפען דאָס גע- בען אויסצוליינען די צייטונגען אין ז רעזאָלוציע, וואָס בעדויערט דעם שוואָלען אנטייל פון ווארשא אינ'ם צוזאַמענהאר.

די היינטיגע זיצונג איז געפיהרט- געוואָרען דורך ז. רייזען אין רעדאָק- טאָר פוהס. צוי, אָנד. איז היינט אויס- געהערט - געוואָרען אָג'אינטערעסאַנטער רעפעראָט פון ווייניריך וועגען דער יודישער אָרטאָגראַפיע. ס'איז אויסגע- וואָהלט געוואָרען אָג'עקזעקוטיוו פון 9 מיטגליעדער. פון לאָדז זענען אין עקזע- קוטיוו געוואָרען - געוואָרען די רעדאָק- טאָרען ל. פוהס און י. קאהאן. איין אָרט איז רעזערווירט - געוואָרען פאר ווארשא.

אין אָוועגד איז פאָרגעקומען ז רא- אוט אין יידישען טעאָטער אין וועלכען ס'האָבען זיך בעפייליגט פלא אַנטיל- נעהמער פון צוזאַמענאָהר. מצד די זשורנאליסטען זענען אויפן ראָוט פרויסנאטאָרען ג. מייזעל, ל. פוהס און ז. סטאָלאָוויטש. בייטאָג האָבען די אַנטיילנעהמער פון צוזאַמענאָהר בע- זוכט די יודישע שולען דעם וויסען- שאַפטליכען אינסטיטוט א. א. ו.

אָרום דעם ענגליש-רוסישן קאנפליקט

אוקראַינישע ארמעע צייטווייליג פערגרעסערט אויף 300,000 מאן.- סאָוויעט- רעגירונג לאָזט אַרויס אַנאָנערליכע הלואה. – ס'דארפען אָנגעוויזענע מענשען „אל זיך נישט פערשאַרפען"

מ ָ ס ק ו ָ ע, 14 (אָפּא) די סאָוויע- טישע פרעסע אין אוקראַינע, וועלכע בילדעט דעם ערשטען רשזערוו אין פאל פון אַ מאָביליזאַציע איז בין איצט געוואָ- רען יעדעס יאָהר אויף 3-וועכנטי- ליכע איבונגען, הייַ-יאָהר זענען זיי גע- רופען געוואָרען אויף 4 חדשים. די סאָוויעטישע מיליטערישע מאַכט פר- קלערט דאָס מיט דער גוימוענדיגקייט צו פערפולקאָמען דאָס מיליטערישע אויסבילדונג פונם רעזערוו.

די סאָוויעטישע ארמעע אין אויק- ראַינע איז אַזוי ארום פערגרעסערט געוואָרען אויף 300.000 מאַן.

מ ָ ס ק ו ָ ע, 14 (אָפּא) דער רעם פון די פאָלק-קאָמיסאָרען האָט בעשלאָסען אַרויסצולאָזען די 12 פראָצ. איבערליכע הלואה אויף 200 מיליאָן רובל. די אב- ליגאציעס וועלען זיין צו 50, 100 און 500 רובל.

דער רעם פון די פאָלק-קאָמיסאָרען האָט אויך בעשלאָסען צוצוגאייליען די עמיסיע פון דער דויטשער 8 פראָצ. איבערליכער מלוכה-הלואה, וועלכע איז שוין פון לאָנג נעווען בעשלאָסען.

ל ָ ע נ ד ָ ן, 14 (אָפּא) דער ענגלישער אָפּא פאר אויסערן-ענינים האָט אָפּגע- זאָגט אַרויסצוגעבען מעסער פאר 5 ענג לישע קינדער, וועלכע האָבען נעזאָלט אין רוסלאָנד פלא נעסטאָהרען קיין רוסלאָנד פלא נעסט פון דער קאָמוניסטישער יוגענד אין מאָסקווע.

די ענגלישע באַנק האָט צוריקגע- צויגען קרעדיטען צווייַ לאָנדאָנער פירמעס וועלכע האָבען אָהן ז ספעציע- לער ערלויבניש געקויפט פראָקטען. וועלכע ס'האָט איבערגעלאָזט בייַם אויסקאָהרען די סאָוויעטישע מיטיע.

ג ע ר ל י ץ, 14 (אָפּא. טעל.) דער גע- נאָר קאָרעספאָנדענט פון „לאָקאל-אַנצי- גער" טיילט מיט פון דייטשע קוילען, אז אין די נעשפרעכען צווישען פשעם בערלען מיט שטרעזעמאַנ'ען איז פעסט- נעשטעלט געוואָרען, אז ס'דאָרפען אַנ

„א"י וועט ווערען ד"ער צענטר

צו וועלכען ס'וועלען זיין נעוועגדעט די אויגען פון נאנצען יורענטום".

פעליקס וואַרבורג וועגען אויפבוי פון ארץ-ישראל.

ל ָ ע נ ד ָ ן. (יפ"ג). ווי מיר האָבען שוין טעלעגראפיש מיטגעטיילט איז אין לאָנדאָן פארגעקומען ז באַנקעט לכבוד פעליקס וואַרבורג, אין וועלכען עס הא- בען זיך בעטייליגט פיל היכנעשטעלטע פערזענליכקייטען פון דער ענגלישער פאָליטישער און ווירטשאַפטליכער וועלט. בעתן באַנקעט האָט ה' פעליקס וואַר- בורג געהאלטען ז גרויסע רעדע וועגען ארץ-ישראל-אויפבוי אין וועלכער ער האָט צוישען אַנדערן נעזאָגט, אז איצט האָט ער צום צוויייטען מאל בעזוכט ארץ-ישראל און דאָס וואָס ער האָט נע- זעהען האָט אויף איהם נעמאַכט ז שטאַרקען אייַנדרוק. ער האָט זיך איצט צוריקנעקעהרט פון ז ריייזע קרום דער וועלט און איז אויך נעווען אין קרים. ער האָט דערמאָנט ז קלוגען שפריך וואָרט פון זיין באָבע'ן, אז נישט אלע מאל קען מען מאכען פערנליי5ען און עס איז אויך אין דעם פאל נישט נעזונד צו פערלאָזען, צו פערווירקליכען דעם פראַייניגונגס-ווערק אין אמעריקא. מיט פער- אייניגטע כוחות וועט מען בייקומען אלע שוויריגקייטען, אוז ארץ-ישראל וועט ווערען ז צענטר צו וועלכען עס וועלען זיין נעווענדעט די אויגען פון נאנצען יודענטום.

נאָך דעם האָט נעזונטען דאָס וואָרט סיר אלפרעד מאָנד, וועלכער האָט זיך סאָלידאַריזירט מיט די אויספיהרונגען פון פעליקס וואַרבורג אוז האָט אָנגע- זאָגט צו העלפען ז גרויסע סומע פון פונט.

די אמעריקאנער הלואה ווערט דאָך דעאליורט.

ו ָ ר ש ָ א, 14 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). היינט האָט דער וויצע פרעמיער בארטעל אָפגענעבען ז בעריכט דעם מלוכה - פרעזידענט ווגנען צושטאַנד פון דער אַמעריקאָנער הלואה.

די הלואה וועט גאָר איגניכטען רעאַליזירט ווערען. די בעדינגונגען זענען 7 פראָצ. יעהרליך, עמיסיע – 92, אויסצאָהלבאר אין פערליף פון 35 יאָהר. די הלואה וועט פערוואָנדעט ווערען אויף 3 אופנים: צו בילדען ז פאָנד. אייג- קויפען זילבער אין גאָלד צו מטבעות אוז אויסצוקויפען די „בילעטי דאוו- קאוויי".

די „עסטערטען-כאמיע" איז שוין מעמיג איז א"י.

י ר ו ש ל י ם, 14 (טעלעגראפיש דורך י"ט"א). דאָ איז אָנגעקומען ד"ר פרענ- קעל מיטגליד פון דער יודישער אָגענט צוזאַמען מיט 3 עקספערטען: באָקשטער, זאָגענאָו אוז ווילינסקי. בייז איצט זע- נען שוין פערטיג פון דער עקספערטען-קא- מיסיע, ווילכע האָבען שוין אָנגעהויבען ארבייט.

וואַרשאוער סוחרים פראטעסטירען

נעגען צואָנגם זונטאָג-רוה.

ו ָ ר ש ָ א, 14. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). אויף דער יעהרליכער גלענעריער פערזאַמלונג פון אַסנטראַלען פוהרים פראַיין איז אָנ- גענומען געוואָרען ז פראָטעסט-רעזאָלוציע נעגען דעם צואָנגם-זונטאָג-רוה. די פערזאַלמונג איז אויבעראַדערט געוואָרען אָפצושטעלען אלע שריט, אז מינים- טער בארטעל'ס זיזאָגען, זאָלען רעאַליזירט ווערען.

בית-ספר עממי עברי מעורב

בן שבע מחלקות ע"ש שלום-עליכם של החברה ליסוד בתי-ספר עממים ובני ילדים עבריים בלודז

7-כלאסינע העברעאישע כאדוכאציאנס - עלעמענטאר-שולע

אויפן נעמען פון

שלום-עליכם.

אײַנשרײַבונגען פון יונגלעך פון מײַרלעך פון 6 ביז 13 יאָהר טעגלעך אין אלע 7 אָבטײַלונגען, אָנגענומען אָפּגעלויף פון 9 ביז 2 טימאָג אין קאָנצעלאַריע פון דער שולע, **פאלודניאטא 11**, פראָנט, **1**. ששק.

דער פראָגראַם פון דער שולע נעהט אויף נעבענשטעגדע פון דרי אלעמענטע קלאסן שולען, וויי אויך יודישע למודים, ווי: העברעאישע שפראַך, תנ"ך, יודישע נע- שיכטע, תלמוד און פאלקסוונדערע. דאָס ענדיגען פון דער שולע עלעמענטאר טיילט אין דער 5. נימנאזיאל-קלאָס פון די יודישע גימנאזיעס.

מעמאריאל

חענט .נומערוס קלויזום".

די מע'ג האָס דעם. זריגבוים חירער איבערגענבען דעם בילדונגס-מיניס-טער דאָבוצקי א מעמאריאל וועגן „נומערוס קלויזוס", וואָס עקזיסטירט נאָך עד היום, נישט-קוקענדיג אויף אלע הכחשות מצד די מאַכט-אָרגאַנען. צו דעם דאָזיגען מעמאריאל איז צוגעלייגט געוואָרען א גאַנצע ריה דאָקומענטען, וואָס דאַרפען דעם בילדונגס-מיניסטער איבערצייגען, אז דאָס רוסישע וואָרט „וואָס סוואָיא, א כלאָפּ סחאָיא" געפינט א פראַקטישע אנווענדונג אין דער פוילישער שול ביז-אָקראָשיע.

פראָקס-פשוט: די רעגירונג טענה'ט, אז דער בעקאָמער צירקולאַר פון גלאָמ-בינסקי'ן איז בשל גאָוואָרען, אז יעדען זונטן לויט דער קאַנסטיטוציע גליים-בערשטיגונג מס איז אויך א פאַקט, אז אפילו דער געוועזענער בילדונגס מי יס-טער סט. גראָבסקי האָס „בימי האוגא-דא" מסכים געווען מיט דער דאָזיגער אָדערונג און אין א בעאָגדערן צירקו-לער אויסגעלאָזט די רעקאָרדען פון די הויכשולען, אז בייס אָנגעהמען שפּו-דעמטן אין די אַנגיווערטיטעטען זאָל מען זיך נישט רצכצנען מיט רעליגיעזע אָדער נאַציאָנאַלע מאָטיוון אין דאָך האָס מען נעהערט סט. גראָבסקי'ן, וועלכער איז נאָס שולדיג אין יודענפריילעכקייט, אלא – דאָך האָס מען איהם נעהערט, אין מען הערט איהם וויסער, וויי... דעם קאָנטער.

והא ראיה: א נישט וואָלט דאָך נישט אייגעפאַלן אויסצוזיינען זיך מיט מע-מאריאַלן פאָר'ן איצטיגען בילדונגס-מיניסטער, וואָס זיינע כוונות לגבי יו דען, אין די פערשפּענדעניש פאר קאָ-סטיוציע-געבאָטען זענען אורא'ווייטער-גענדערט, וויי זיינע פארגענגערס.

וואָס קאָנען דאָך אָבער הפלגען נושע כוונות, אז איהליכער רעקטאָר (למשל, דער לעמבערגער) איז אָנ'אויפאַנאַמער השערער אין זיין מלוכה, אוין יעדערער פון זיי שטעט זיך א בעזונדער פירוש אויף דער אָבצאַמיגער אויסאַנאַמע.

– א, נאָס, ווי גרויס איז דיין מיר-גאָרסען! מן.

די פּאַנאַראַבישע כולמוד-כאָס-פערענק איז ירושלים.

ירושלים. (י.ט.א.) אין קורצען ווערט אין ירושלים פארקומען די ער-שטע פאַנאַראַבישע קולטור-קאָנפערענץ אין וועלכער עס וועלען זיך באַשטי-גען די פארשפּעהער פון שריפּט-בילדונג - אָנשטאַלטען, לישערישע געזעלשאפטען און באַקאַנטע שריפּט-שטעלער פון פערשידענע מזרח-לענדער.

דער ציל פון דער קאָנפערענץ איז צו בעלעבען דאָס קולטור-לעבען פון די אָראַבישע פעלקער אויס'ן נאָהע-טען מזרח.

לאנד-קאָנפערענץ פון די בוקאָווינער ציוניסטען.

טשערנאָוויץ. (י.ט.א.) די טעג איז דאָ פארגעקומען די 11-טע לאַנד-קאָנפערענץ פון די בוקאָווינער ציוני-סטען. די פאראייניגטע אַסאָציאַציע (רע-דיקאַלען אין רעוויזיאָניסטען) האָט בע-קומען 30 פראָצ. פון אלע מאַנדאַטען אין פערשידענע קאָמיסיעס. צוליב דעם, וואָס די מהרהייס האָט נישט איינגע-שטימט אויף געווייטע קאַנדידאַטען אין עקזעקוטיוו, וואָס זענען פון רויסגעשטעלט געוואָרען דורך דער אַסאָציאַציע האָט זיך די עקזעקוטיוו-וואהלען אין דער ני-אויסגעוועהלטער עקזעקוטיוו בעשטעהט אויסשליסליך פון די מהרי-טיים-פארשטעהער. אלס פרעזידענט פון עקזעקוטיוו איז אויסגעוועהלט ג-ה חאָרען ד"ר מאיר עבנער.

אמעריקא איז נעניג אנטיסעמיטיש.

וועלט רעוואלוציע און וועלט-דעמאקראטיע.

פּראָפּאָס לאָזען די אַמעריקאַנער נישט פּרייז עמיגראַנטען? דאָס איז דאָך זייער א וויכטיג פראָגע, מיליאָנען מענשען זיצען אין וואַרטען, אפשר וועט נאָס א נס טון, אין אַמעריקע וואָס נאָס בעזייטי-גען די גזירה אין פּרייהאָזען כאָפּס די, וואָס האָבען דאָרט קרובים אין קאָנען געפינען חיזוק. קען דאָס זיין? איז עס מעגליך אַז וואַשינגטאָן זאָל אונדז? אַ עגטפּערען אויף דער פראָגע מוז מען דאָך ראַש ת וויסען, פּראָפּאָס האָבען די אַמעריקאַנער נעמאַכט אָפּ די גזירה, עס איז נישט לייכט אויסצוגעפינען דעם אמת, וויל די אַמעריקאַנער האָבען נישט ליב פּרויסצוזאָגען דעם אמת וועגען דעם. איך האָב אַמאָל נעריידט וועגען דעם מיט א שיפשיער אַמעריקאַנעריז, אז אפילו דער נעוועזענער בילדונגס מי יס-טער סט. גראָבסקי האָס „בימי האוגא-דא" מסכים נעווען מיט דער דאָזיגער אָדערונג און אין א בעאָגדערן צירקו-לער אויסגעלאָזט די רעקאָרדען פון די הויכשולען, אז בייס אָנגעהמען שפּו-דעמטן אין די אַנגיווערטיטעטען זאָל מען זיך נישט רצכצנען מיט רעליגיעזע אָדער נאַציאָנאַלע מאָטיוון אין דאָך האָס מען נעהערט סט. גראָבסקי'ן, וועלכער איז נאָס שולדיג אין יודענפריילעכקייט, אלא – דאָך האָס מען איהם נעהערט, אין מען הערט איהם וויסער, וויי... דעם קאָנטער.

והא ראיה: א נישט וואָלט דאָך נישט אייגעפאַלן אויסצוזיינען זיך מיט מע-מאריאַלן פאָר'ן איצטיגען בילדונגס-מיניסטער, וואָס זיינע כוונות לגבי יו דען, אין די פערשפּענדעניש פאר קאָ-סטיוציע-געבאָטען זענען אורא'ווייטער-גענדערט, וויי זיינע פארגענגערס.

וואָס קאָנען דאָך אָבער הפלגען נושע כוונות, אז איהליכער רעקטאָר (למשל, דער לעמבערגער) איז אָנ'אויפאַנאַמער השערער אין זיין מלוכה, אוין יעדערער פון זיי שטעט זיך א בעזונדער פירוש אויף דער אָבצאַמיגער אויסאַנאַמע.

– א, נאָס, ווי גרויס איז דיין מיר-גאָרסען! מן.

די פּאַליטישע דיקטאטור אין ליטא.

דער קאַמף צווישען די קרימינעליך-דעמאָקראַטען און פּאַשיסטען. — די פּראָוואָקאַציע ארום דעם ערשטען פון דעפּוטאַט פּאָוואָים. — די יעצטיגע לאָגע פון יודען אין ליטע.

איצט איז עס שוין פאר קיינעם קיין סוד נישט, אז די איבערקעהרצניש אין ליטא דעם 17 טען דעצעמבער, איז גע-ווען א ריין פּאַשיסטישע. דער מלוכה-פערזידענט סמעטאָנע אין פרעמיער-מיניסטער פּראָפעסאָר וואָלדעמאַראָס זענען נאָר גאָוואָרען דעם אמת וועגען דעם. איך האָב אמאָל נעריידט וועגען דעם מיט א שיפשיער אַמעריקאַנעריז, אז אפילו דער אָנ'אויפאַנאַמער השערער אין זיין מלוכה, אוין יעדערער פון זיי שטעט זיך א בעזונדער פירוש אויף דער אָבצאַמיגער אויסאַנאַמע.

– א, נאָס, ווי גרויס איז דיין מיר-גאָרסען! מן.

די פאנאראבישע כולמוד-כאָס-פערענק איז ירושלים.

ירושלים. (י.ט.א.) אין קורצען ווערט אין ירושלים פארקומען די ער-שטע פאנאראבישע קולטור-קאָנפערענץ אין וועלכער עס וועלען זיך באַשטי-גען די פארשפּעהער פון שריפּט-בילדונגס-אנשטאַלטען, לישערישע געזעלשאפטען און באַקאַנטע שריפּט-שטעלער פון פערשידענע מזרח-לענדער.

דער ציל פון דער קאָנפערענץ איז צו בעלעבען דאָס קולטור-לעבען פון די אָראַבישע פעלקער אויס'ן נאָהע-טען מזרח.

לאנד-קאָנפערענץ פון די בוקאָווינער ציוניסטען.

טשערנאָוויץ. (י.ט.א.) די טעג איז דאָ פארגעקומען די 11-טע לאַנד-קאָנפערענץ פון די בוקאָווינער ציוני-סטען. די פאראייניגטע אַסאָציאַציע (רע-דיקאַלען אין רעוויזיאָניסטען) האָט בע-קומען 30 פראָצ. פון אלע מאַנדאַטען אין פערשידענע קאָמיסיעס. צוליב דעם, וואָס די מהרהייס האָט נישט איינגע-שטימט אויף געווייטע קאַנדידאַטען אין עקזעקוטיוו, וואָס זענען פון רויסגעשטעלט געוואָרען דורך דער אַסאָציאַציע האָט זיך די עקזעקוטיוו-וואהלען אין דער ני-אויסגעוועהלטער עקזעקוטיוו בעשטעהט אויסשליסליך פון די מהרי-טיים-פארשטעהער. אלס פרעזידענט פון עקזעקוטיוו איז אויסגעוועהלט ג-ה חאָרען ד"ר מאיר עבנער.

דער נייער רעגירונג – די פאָנדויר-טען-פּאַרטיי – די צענטער-גרופּע אין סיים, אין אפילו די רעכטע, די קריסט-ליכע דעמאָקראַטען. זענען געוואָרען די אַפּאָזיציאָנערען פון דער נייער רעגי-רונג טקיומים, דער לידער פון דער לאַנדווירטען-פּאַרטיי, איז פּרויסגעטרעטן מען שטאַרק געגען דער פּאַשיסטישער אָרדנונג פון דער רעגירונג. איהם האָט אומערגעהאַלטען די גלחים-פּאַרטיי, די קריסטליכע דעמאָקראַטען און דער טלף איז געווען, אז די רעגירונג האָט אַנען דערלאַנגט, אז זי האָט זיך עגטוישט אין דעמאָקראַטיע, אז דעם איז דער אוסטערשיד פון די צוויי רעכטע פּאַרטיי-ען אין לאַנד. די פּאַשיסטען, די אוי-גערופענע נאציאָנאַליסטען, האָבען הינ-טער זיך נישט קיין מאַסע, זיינע גע-נאַציאָנאַליסטישע מלוכה, אָן פּאַשיסטישע איז געווארען דער גאַנקיר פון דער טעלט און וואָס איז אין דער שטימונג גלייך זיך וי וויהעלמס דייטשלאַנד פון יאָהר 1913: „אַמעריקע, אַמעריקע איבער אלעס!" די גאַנצע וועלט טראַגט זיך איצט אַרום מיט די אַמעריקאַנער פליהער לינדבערג אין פשעמבערלען, אַנער דאָס איז נישט אַ יום טוב פון אַלקער - פערשפּענדיגונג, פון שלום. פערקעהרס, דאָס איז א טריומף פון אַמעריקאַנישען אימפעריאַליזם, וואָס האָס בעווייזען, אז ער איז נישט נאָר דער ערד אוין אויף'ן ים, נאָר אפילו אויף אין דער לופטען. מיר וויסען, אז די לינדבערגס אין פשעמבערלענס – די טריומפירע-דיגע העלדען – זענען נאָר די פּר-נעהער פון די באַבצענגליזער פון אַמעריקאַנישען אימפעריאַליזם.

די וועלט קען נישט לעבען אין שרי-דען, וועג אין דער אויסלענדישער פּא-ליטיק בעשטעהט אַזוי נעגענזאַץ פון רייכע אין אָרימע פעלקער. די דעמא-קראַטיע האָס קיין צוקונפט נישט, וועג די וועלט וועט בעשטעהען פון צוויי קאַטעגאָריעס לענדער, וואָס האָבען אַזוי פּשוטשידענע ענטוויקלונגס-מעגליכקייט; א וועלט-אָרדנונג, וואו די גרויסע אום-בערהעלע רייכטומער פון נאַטור זענען אין דער האַנד פון וועניגע נאַציאָנען, וואָס בעהאַנדלען זיי וויַ א מאָנאָפּאָל אין גיבען אַנדערע פעלקער קיין פּרנסה נישט, אַזוי אָרדנונג קען נישט האָבען קיין קיום... א פעלקער-בונד. וואו אלע פעלקער האָבען גלייכע שטימען-רעכט, פעלקער

נייעד פאלקסבלאט
15 יאנ' 1927.

ד א ם ל א ד ז ע ר ל ע ב ע ן

נייעד פאלקסבלאט
15. יאנ 1927.

15
מיטוואך
טו
טיון תרפ"ו

יזנק
זון-אויפגאנג 3.41
זון-אונטערגאנג 7.25
לענג פון טאג. 14, 12

נאך אלץ די צרה פון קור-קאסטצן

קהלה-רעלענאציע בים וואיוואדע.

יודישער רעפערענט פון בילדונג-מיניסטעריום ה' אדעלבערג איז לאדז.

(–) ק דעלעגאציע פון דער יודישער קהלה פון וואלטשוג איז די פרוזענען פון פרוזעס רום, פדזו. וויכטיגן אין סע-קרעטאר גאדעל זענען נעכטען גשוון בים וואיוואדע וועגען דעם ענין פון קור-קאסטען פון ארימע יודישע קרענק.

צוליב דעם וואס גישט דער וועד-וואדע און גישט דער וויצע-וואיוואדע ווענען גישטע אין לאדז האט די דעלעגאציע אויפגענומען דער לייטער פון אדמיניסטראציע-דעפארטאמענט דיק-טאלוויוסק. די דעלעגאציע האט אי-נעריגעגענען ק מעמאריאל אין דער פרעגע פון די קור-קאסטען. בעת'ן גע-שפרעך האט זיך די קהלה-דעלעגאציע דערוואוסט, אז אין לאדז וויל דער רעפערענט פון יודישע ענינים בים בילדונגס-מיניסטעריום ה' אדעלבערג.

די דעלעגאציע איז אויפגענומען גע-וואָרען דורך ה' אדעלבערג, עס זענען אויך אנוועזנד דער לייטער פון דעמיניסטראציע-דעפארטאמענט דיק-טאלוויוסק. די דעלעגאציע האט אי-נעריגעגענען ק מעמאריאל אין דער פרעגע פון די קור-קאסטען. בעת'ן גע-שפרעך האט זיך די קהלה-דעלעגאציע דערוואוסט, אז אין לאדז וויל דער רעפערענט פון יודישע ענינים בים בילדונגס-מיניסטעריום ה' אדעלבערג.

די דעלעגאציע איז אויפגענומען גע-וואָרען דורך ה' אדעלבערג, עס זענען אויך אנוועזנד דער לייטער פון אדמיניסטראציע-דעפארטאמענט דיק-טאלוויוסק. די דעלעגאציע האט אי-נעריגעגענען ק מעמאריאל אין דער פרעגע פון די קור-קאסטען. בעת'ן גע-שפרעך האט זיך די קהלה-דעלעגאציע דערוואוסט, אז אין לאדז וויל דער רעפערענט פון יודישע ענינים בים בילדונגס-מיניסטעריום ה' אדעלבערג.

די דעלעגאציע איז אויפגענומען גע-וואָרען דורך ה' אדעלבערג, עס זענען אויך אנוועזנד דער לייטער פון אדמיניסטראציע-דעפארטאמענט דיק-טאלוויוסק. די דעלעגאציע האט אי-נעריגעגענען ק מעמאריאל אין דער פרעגע פון די קור-קאסטען. בעת'ן גע-שפרעך האט זיך די קהלה-דעלעגאציע דערוואוסט, אז אין לאדז וויל דער רעפערענט פון יודישע ענינים בים בילדונגס-מיניסטעריום ה' אדעלבערג.

די דעלעגאציע איז אויפגענומען גע-וואָרען דורך ה' אדעלבערג, עס זענען אויך אנוועזנד דער לייטער פון אדמיניסטראציע-דעפארטאמענט דיק-טאלוויוסק. די דעלעגאציע האט אי-נעריגעגענען ק מעמאריאל אין דער פרעגע פון די קור-קאסטען. בעת'ן גע-שפרעך האט זיך די קהלה-דעלעגאציע דערוואוסט, אז אין לאדז וויל דער רעפערענט פון יודישע ענינים בים בילדונגס-מיניסטעריום ה' אדעלבערג.

קאמף נעגען ביזוויליגע באנקראטן.

סוחרים-און פאבריקאנטן-דעלענאציע בים יוסטיץ-מיניסטער און וואָס דער מיניסטער האָט צוגעזאָגט.

(ע) נעכטען פארמיטאג איז ק טפ-ציעלע דעלעגאציע פון פארשטעהער פון לאדזער האנדעל-אין אינדוסטריע פון לאדז-נעוואָרען אויף ק לענגערער אויפזיצונג בים יוסטיץ מיניסטער מציס-טאוויסק אין וואַרשע.

די דעלעגאציע איז בעשטאנען פון פארשטעהער פון פארטיין פון די אינ-דוסטריעלער אין פוילן אין דער פער-זון פון דזוואָקפק יאשטשמבסקי, פער-שטעהער פון קריין-פארטיין פון די אינדוסטריעלער ק דזוואָקפק טם. פון-וויזען אויף די מצות פון סוחרים-פארטיין אין דזוואָקפק שווייצער.

די דעלעגאציע האט פארגעשטעלט דעם יוסטיץ מיניסטער אן'אוסטריל-כען מעמאריאל, אין וועלכען עס ווערט נעצעטצען אנצוהאלטן מיטלען נעגען די ביזוויליגע באנקראטן, וואס ברענ-גען אנהויפען שאדען דער פרא-דוקציע אין דעם האנדעל אין לאדז, אין דעם מצמאריאל ווערט אנגע-ווינען אויף פארשידענע ציל-קונפטן פון דער אינדוסטריע אין לאדז.

דער מיניסטער האָט צוגעזאָגט זיך נריגדליך צו בעקענען מיט דעם מע-טעריאל און קוסטוועדזן עגטשפרע-כענדע פארהאנדלונגען.

פון נעריכט.

נעהאנדעלט מיט א כינד.

(ס) אין קריין-נעריכט איז נעכטען פארנעקומען ק פראצעס וועגען ק הגב-דעל מיט ק 9-יעריג קינד.

אין ק דארף היגמער פוטין האָט נע-וואונט די פלטע יוזעפע יעדרישטאק מיט איהר אייניקעל ק קיילצכריגע יהו-מה הלענקע פרוזשמאוטקע. דער פל-טצן איז גיוועזן שווער אויסצהאלטצן דאָס קינד. האָט זי מסכם גיוועזן אויף ק פאר-שלאָג פון איהרען ק רייכען קינ-דערלאָזען של, דאָס קינד איהם צוועק-מעסיגצען).

הלענקע איז נעווען גיי איהרע נייע אפטרופס ם ק וואָך ציים אין פלוצים נעלם גיוואָרצן.

עס האָט זיך שפעטער ארויסגעוויזען, אז דאָס קינד האָט זיך פערבענקט נאָך דער אפטע און איז ארויסגענגען אויפן פלאץ פון דער קאלאניע-גראָגוש. ס'איז פרומגערעדט גיוואָרצן די סיוזצציע פון די פענגטן אין די נויטוועגדיג-קייט צו קאנסולידירן דאָס פאָך אין ק גרויסע לאנדפס ארגאניזאציע.

צו דעם צוועק וועט דעם קומענדצן שבת פאָרקומען אין וואַרשע ק צוזא-מענקונפט צוין פארשטעהער פון דער דערמאָהנטער בראָגוש אין שלעזענדצ שפעט: קרעקפ, פוזנן, לעמבערג, קע-טוויץ, קיעלץ, לובלין און וואַרשע.

פון לאדז פאָהרט ארויס צום צוזא-מענקונפט ק דעלעגאציע פון 3 פערזא-נען.

פערלענגערם די אונטערשטי-צונג פאר ארבייטסלאזע.

(ס) נעכטען איז פארגעקומען ק זיצונג פון דער פערוואלטונג פון ארבייטסלא-זענד. עס איז בעשלאסען צו פערלענגערן די אונטערשטיצונג פון ארבייטסלאזע פער ק וואָך, וועלכע עראפנען אין 31-טען ד. מ. די ציים פון די 18 וואָכען וואָס זיי בעקומען אונטערשטיצונג.

מאטורעס

אין מערעל-גימנאזיע פון דער האלא-ניאל-בראנושע.

(ס) עהרנעכטען איז אין האנדעלס-און ביורק-אונטשטעלטען-פעראיין פאר-נעקומען די פארזטלונג פון ק פון דער קאלאניע-גראָגוש. ס'איז פרומגערעדט נעוואָרען די סיוזצציע פון ארבייטסלאזיקייט אין נעגען צוצע-כע ארבייטסנעבער וועלען אויך אונג-נומען וועלען סיעלען צו בעשטראָפען זיי.

ארום מארד אויף זשאוטסקא נאס.

דאס פאמעלע הויז.-וואס עם דערצעהלט וויעטשערכאוסקי. דער מאן פון צישעכם כאכאנקא

דער מארד אויף זשאוטסקא נאס האָרט נישט אויף צו זיין די טעמע פון טאָג אין נייערס רציזן.

אין ק נעשפרעך מיט וויעטשערקאוסקי, סקי'ן האָט שר זיך זעהר גוט ק פערע-מען וועגען זיין נעוועזענער פרוי. ער דער צהלט, אז זי איז נעוועזן ק מוסטער-האפטע פרוי און גוטע מוטער צו איה-רע 3 זוהן. דער יונגסטער איז איצט אלט 12 יאָהר. מיט ק צייט צוריק האָט זי דעם מאן אנגעהויבען פערפאלגן, שפעטער האָט זי נעמוזט זיך נרייטען צו עוולוציעם פון איהם. זי האָט נע-נוב'עם נעלבט, אין נעקראפט ק מיהל אין ק 6 מארגעם ערד.

די וויטשערקאוסקס איז עגטלאפען פערצוהרען. אין ק שהנפם יוני טאָג האָט זי צוזאמענגענומען ק פעקעל פון איר מאָרד איז שוין אין דעם הויז אין די ק פאר קלייד לאך אין העמדער, נעזאָגט, אז זי נעהט צו דער שניידערין אין איז מעהר צוריק נישט ק היימקומען, אויף מארגענס האָט זיך וויעטשערקאוסקי דערוויסט, אז זיין וויב וואָלטע אין יאָמעץ, אין איהר אייגענעם גוט מיט איהר נעליבטען משפּחה. אין משך פון דעם נאנצען יאָהר איז די וויב משערקאוסקס צוויי מאל „פריינגעפאָלען" צו די קינדער זיך זצהלען מיט זיי. זי איז אבער נעווען נאנץ קאלם אז זיי און גליכיגילטיג, וועגען צוריק ק היים-קומען האָט זי נישט נעוואָלט הערען. אין זיצונג מיט איהם נוב'עם נעלד, אין נעקראפט ק מיהל אין ק 6 מארגעם ערד.

די וויטשערקאוסקס איז עגטלאפען פערצוהרען. אין ק שהנפם יוני טאָג האָט זי צוזאמענגענומען ק פעקעל פון איר מאָרד איז שוין אין דעם הויז אין די ק פאר קלייד לאך אין העמדער, נעזאָגט, אז זי נעהט צו דער שניידערין אין איז מעהר צוריק נישט ק היימקומען, אויף מארגענס האָט זיך וויעטשערקאוסקי דערוויסט, אז זיין וויב וואָלטע אין יאָמעץ, אין איהר אייגענעם גוט מיט איהר נעליבטען משפּחה. אין משך פון דעם נאנצען יאָהר איז די וויב משערקאוסקס צוויי מאל „פריינגעפאָלען" צו די קינדער זיך זצהלען מיט זיי. זי איז אבער נעווען נאנץ קאלם אז זיי און גליכיגילטיג, וועגען צוריק ק היים-קומען האָט זי נישט נעוואָלט הערען. אין זיצונג מיט איהם נוב'עם נעלד, אין נעקראפט ק מיהל אין ק 6 מארגעם ערד.

די וויטשערקאוסקס איז עגטלאפען פערצוהרען. אין ק שהנפם יוני טאָג האָט זי צוזאמענגענומען ק פעקעל פון איר מאָרד איז שוין אין דעם הויז אין די ק פאר קלייד לאך אין העמדער, נעזאָגט, אז זי נעהט צו דער שניידערין אין איז מעהר צוריק נישט ק היימקומען, אויף מארגענס האָט זיך וויעטשערקאוסקי דערוויסט, אז זיין וויב וואָלטע אין יאָמעץ, אין איהר אייגענעם גוט מיט איהר נעליבטען משפּחה. אין משך פון דעם נאנצען יאָהר איז די וויב משערקאוסקס צוויי מאל „פריינגעפאָלען" צו די קינדער זיך זצהלען מיט זיי. זי איז אבער נעווען נאנץ קאלם אז זיי און גליכיגילטיג, וועגען צוריק ק היים-קומען האָט זי נישט נעוואָלט הערען. אין זיצונג מיט איהם נוב'עם נעלד, אין נעקראפט ק מיהל אין ק 6 מארגעם ערד.

חתן ברענט אום די אויגעז פון זיין כלה.

וויל זי האט איהם אויפגעהערם צו ליבען.

פון אלעקסאנדער איז אזוי מודיע אונזער קארעספאנדענט:

זיים ק לעצטער צייט האלט זיך אויף בייס אלעקסאנדרער בירגער ה' יחיאל ריווקין די 26-יעהריגע יתומה שיינדעל עגגעל פון קלאָק. שיינדעל עג-געל האָט זיך בעקענט אין קלאָק מיט ק יונגעמאן מיט'ן נאָמען אישטש מאיר קיבעל און זיינען נעוואָרען חתן-כלה.

נאָך ק נעוויסע צייט האָט שיינדעל אויסנעהערט צו ליבען איהר חתן און איז פון איהם אָפען קיין אלעקסאנדער.

ס'איז אָפען ק האלב יאָהר צייט און נעכטען איז דער חתן אישטש מאיר קיבעל סטעציעל נעקומען קיין אלעק-סאנדער אין מיט צוצע ג'אוויסרייד ארויסגענארם זיין כלה אין נאָס ארייז אין זי בעגאָטען מיט ק נרויסע פלאש ווייסריאל איהרע אויגען. דאָס אומגליק-ליכע מיידעל איז בלד נעוואָלען אין חלשות און דער בארבאריש'ער חתן איז נעלם נעוואָרען, נישט איבערלאָזענדיג קיין שום שטורען.

אין ק שוטערען צושטאנד איז שיינ דעל צוגעל נעבראכט נעוואָרען קיין לאדז. אין נאנץ אלעקסאנדער האָט דער פרעגישער פאָרצוצ אינגרוף נעוואָלדיגען אייגרוף.

Dr. K. LUBICZ
צענטראל-אוניא 43, טעל. 41-32
אמעריקאנישער פאר הויט, פענעריש און פוס נער-שפעציאליסט קוואקפטען.
אין צוריקגעקערם.
טעלעפון-טים קונדען-לעמבערג (חשר-אויפגאנג) נעמטס אן פון 8—10 און פון 5—8 אפענד

פאבאר.

אין דער קאמיסיע נומער 1 (פרעזוג-שע 10) דערפען זיך שטעלען:
יאזעפ נאנג 1906
פיהרער פאליציי-קאמיסאריאט.
הייגם, מיטוואך – W. U. T. So – Ż Z.
זעקסטער פאליציי-קאמיסאריאט.
פרייטאג – ק בישקפען.
אין דער קאמיסיע נומער 2
(זאקאנטנא 82).
יאזעפ נאנג 1906
דריטער פאליצי-קאמיסאריאט.
הייגם, מיטוואך, – W. U. T. S. – Ż Z.
פיערצענטער פאליצי-קאמיסאריאט.
פרייטאג – F. E. D. C. B. A.
קיין נאמענטליכע אויפרופען ווערען נישט נעשיקט ווערען. די קע-מיסיעס הויבען אן זייער טעמיגקייט פונקט 8 ק זייגער אין דער פריה.

ציפאר ווענען ק דרשטשעניצעס דער-פון פרייטאג ווערען אין רעגי-רונגס-קאמיסאריאט די דשוינע קינדער פון ק דרשטשעניצעס, ווועלכע נעזיצען נישט קיין רעכט אויף ווייטערדיגע ק דרשטשענישס, אדער ווילען הייזהער נישט נעזיטען פון ק אלגען דאָס מילי-טער-דינסט.

אינערן-מיניסטער

ווערט ערוואַרט אין לאדז.

(ס) דער אינערן-מיניסטער סלאָדקאָווסקי איז נעכטען נעקומען מיט ק נ'אינספעקציע קיין קאלק. פהין איז אויך ק רויסגערופען נעוואָרען נעכ-טען דער וויצע-וואיוואדע ישטשאלט. ער איז ק רויסגעפאָהרען אין דער בעגלייט פון ק נ'אינספעקציע אויטער קאלער פון ק אלגער גמיגעס.

וויי מען נים אוגז איצער קלויבט זיך מיניסטער סלאָדקאָווסקי צו בעזוכען אויך אונזער לאדז.

קהלה.

מארגעז – ק זיצונג פון דער פערוואלטונג.

מארגען דאָנערשטאָג 12 ק וויגער בייטאָג וועט מארקומען ק זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג. אויך דער טאָג ק ארדנונג בודזשעט פאר 1927, בא-ריכט פון דער פסח-קצציע א. אנד.

אז די אפטייעז.

חגימינע נאכט - דיזשורען.

(ס) וויגע מיטוואך דיזשורירען ביי-נאכט אפטייקען: מ. עפשטיין (פיעטריקאווער 225); ם. בארשאווסקי (פיעטריקאווער 95); מ. רזאזענבלום (צי-געל-גאס 12); גאָרפין (חסכאדניא 54); י. קאפרקוסקי (גוואמיזיסק 15).

D. St. HEINRICH
נאס. פער קונדער- און אנגשרן-קרשקאמען.
פאמארסקא 10, טעל. 47-07
שפעשענג פון 4 ביז 6 נאכמיטאג, אויך אין וושכאוויץ אין דער
Willa Sokołowskiego
obok dworca.

ש. משרנאוויטש אין רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט".

נעכטן האָט אונזער רעדאקציע בא־זוכט דער בעקאַנטער העברעאישער שריפטשטעלער ש. משרנאָוויטש (סאָכּו). אין ן׳ געשפּרעך, וואָס האָט זיך ענט־וויקעלט צווישען די מיטגלידער פון אונזער רעדאַקציע און ה׳ משרנאָוויטש איז אַרומגערעדט געוואָרען די לאַגע פון דער ארץ־ישראל׳דיגער פרעסע אי לישערהויט. ס׳איז אויך אַרומגערעדט געוואָרען דער לעצטער קאָנפליקט מיט די העברעאיסטן אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם בעזוך פון שלום אש אין ארץ הירשביץ) אין ארץ־ישראל.

ה׳ משרנאָוויטש האָט פערזיכערט אין אונזער רעדאַקציע ן׳ לענגערע צייט. אין ער האָט צוגעזאָגט צו נעמען עס־לישע פּרטים פֿאַר אונזער צייטונג.

זונטאג זאלען פערשטרייכען די צופאהר־טראמווייען.

(ב)ענטשן אין אָוונד איז סאָרגפֿע־מן ן׳ פערזאַמלונג פון די צופאָהר־פּראַמוואָי־אָנגעשטעלטע. נאָך ן׳ לענגע רער דיסקוסיע איז בעשלאָסען געוואָ־רען אָרויסצושטעלען צו רער דירעקציע ן׳ הוסאה־אָדערונג פון 33 פּראָצ., אויפֿ־לויבען, ענגלישען שבת, צוגאָב צאָהלונ־גען פֿאַר יאָהרען־לאַנג אַרבייט אין סאעציעלע טראָליסען פֿאַר זונטאָג אַרבייט.

דעלעגאַציעס פון די אָנגעשטעלטע האָבען צוגעהליגער מאָל דערהאַלטען פערזיכערונגען פון דירעקטאָר גאָרליסי, אַז ער וועט הענען די אָרויסגעשטעלטע אויפֿמערקסאַמקייטן צו קאָנפּע־רענץ, אָבער ביז איצט אין קיין קאָנפּערענץ נישט צוזאַמענגערופען.

איצט שטעלט זיך אָרויס, אַז די די־רעקציע וויל העכערן דעם אָפּצאָהל פֿאַרען.

צום סוף איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז אויב ביז שבת וועלען די אָפּדערו־גען נישט נאָכגעגעבען ווערען, וועט זונטאָג פריה אויסברעכען ן׳ שטרייק פון אַלע צופאָהר־טראָמוויי־אָנגעשטעלטע.

15־יעהריגער יובילעאום פון „אגודת ישראל".

די חנוכּה־פייערונג איז פילהארמאניע מיט ן אנטייל פון הרב לעווין.

י״ד ס׳ון איז געוואָרען 15 יאָהר זיט עס איז אָרגאַניזירט דער ערשטער צו־זאַמענאָהר וועגען שאַפען ן׳ אַלגעמע־ליכען, אונאָפּהענגיגען פערבאַנד פון אָרטאָדאָקסישע יודען—רי „אגודת ישראל" וועלכע איז בעקאַנט אין פּוילען אונ־טער דעם קורצען נאָמען „אגודה".

דער דאָזיגער צוזאַמענקאָהר איז אָרגאַניזירט אין קאַטאָוויץ, י״ב־י״ד ס׳ון תרע״ב (1922) אין אין אים האָבען זיך בעפייליגט סאָרשטעהער פון די מערשידענסטע גרופּען פון רעליגיע־זע יודען: חסידים, מתנגדים, מערב אירע־פּאישע אָרטאָדאָקסען אין אונגאָרישע סעפאָראַטיסטען, וועלכע זענען געווע־סענע פּיוניר אָנגעזעהענע סטע פּיהרער די רביים פון גער אין סאַקאָלוי, דער בריסקער רבי חיים סאָלאָוויטשיק, הרב ד״ר שלמה זלמן בריינער, דער לאָדזער רב ר׳ אליהו חיים מייזעל זצ״ל — אין פיל אַנדערע. נאָך דער דאָזיגער גרינדונגס־קאָנ־פערענץ האָט די בעוועגונג אָנגענומ־בען שנעל צו וואקסען, נאָר ס׳האָט אויסגעבראָכען ן׳די וועלט־מלחמה אין

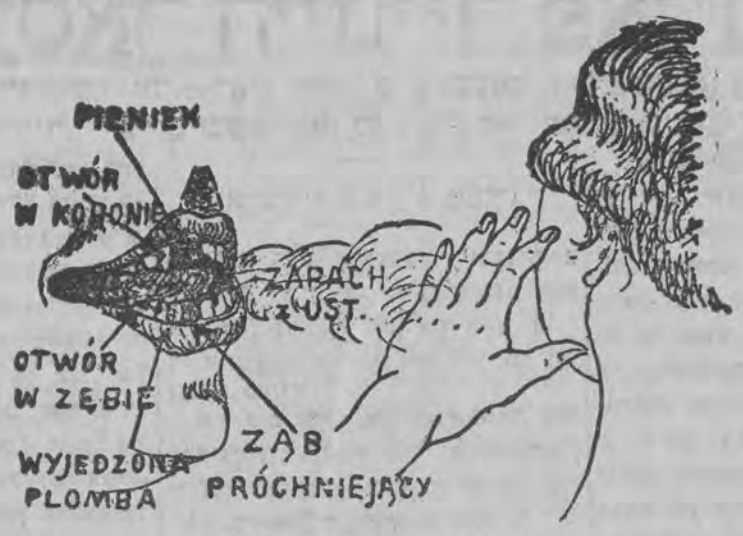

אמאל

זענען פֿרויען פון מיר ענטלאָפען, ווען איך האָב מיך זיי ערקלערט אין לינע, איך בין געווען זיכער, אַז איך וועל בצקומען אַ אָפּזאָג. די מיאוס׳טע פּרייליגס האָבען נישט געוואָלט זיין אין מיין געזעל־שאַפֿט אין האָב פֿערלוירען יעדען וויללן צום לעבען.

היינט

בין איך ממש בצלאַנגערט דורך פֿרויען, מיין גלויזער בלינק מאַכט גליקליך יעדע פֿרוי, אָהן אויסנאָהם. איך האָב אַנגעהויבען צו בעקומען א גרויסען ערמאָלג

מיט וואָם ערקלערט זיך דאָם?

מיט דעם, וואָס איך האָב אַנגעהויבען צו בענוצען פֿערמענטין, דאָס אייניגע ריכטיגע מיטעל גענען פּיהלען פון מויל, וועלכע דער הרג׳עט דיך מיקראָבען אין מויל. מאַכענדיג דעם אָטעם אונגעהויער אַראָמאַטיש.

FERMENTINA

בעזייטיגט דעם שלעכטען ריח פון מויל, קאָנסערווירט דיַ צייהן, פערמעסטיגט דיַ יאָסלעס און מאַכט אָנגענעהם דעם אָטעם.

הויפּט־סקלאַד אויף פּוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5

צו בעקומען אין אַלע אפטייקען, אפטייק־סקלאַדען און פערפומעריע־גישעפטען. פּרייז 2.75 זל. פֿאַר שטיק, ווען מ׳קויפט נישט, דאַרף מען זיך וענדען צום הויפּט־סקלאַד אויף פּוילען. פֿאר קוינס פון דער פּראָוויזין וועט אָרויסגעשיקט נאָכ׳ן בעקומען פֿאָראויס 3 זל. אָדער 3.50 אויף ן׳ נאכנאהמע. 1818 הויט זיך פֿאר פֿעלשונגען!

פֿערטרעטער אין פערשידענע שטעט אויף אייגענער רעכענונג וועראַנשען.

דער נער׳ער רבי איז קאלושקי.

(-) אויף וועג קיין ארץ ישראל איז נעכטן מיטאָג צייט דורכגעפֿאָהרען דורך קאָלושקי דער נער׳ער רבי שליט״א.

נעווארר וועריענדיג, אַז דער נער׳ער רבי שאָהרט אַרויסצופֿאָהרען קיין קאָלושקי שקענען דעם רבי׳ן. עס האָבען אויך בעגלייט דעם רבי׳ן פון וואַרשא הונ דערמער חסידים, אַזוי, אַז די סטאַציע קאָלושקי איז געווען פול מיט יודען אָהן צין־הרש.

דער נעדראַנג איז געווען אַזוי גרויס, אַז די בּאָהן־פערוואַלטונג האָט נצמוזט לאָזען ן׳ ספּעציעל־נעשאַפענער קאָמיטעט.

רומענישע סוחרים מאכען גרויסע קניות אין לאדז.

(ס) קיין לאָדז זענען נעקומען פון רומענין ן׳ נאַנצע וייה פֿארשטעהער פון גרעסטער חורט־פירמעס, כדי אייג־זוכּיפּען מאַנופֿאקטור־סחורות אויפ׳ן וויגטער סעזאָן.

צווישען די אָנגעקומענע נעמינען זיך די פֿאָרשטעהער פון די פירמעס: „בערג־שטיין און זאָנעס", „ברוינער און פּער־טער" און אַנדערע.

די הויפּטוניקעס האָבען שוין אָנגע־הויבען אונזערהאַנדלען מיט די פיר־מעס: „שייבלער און גראָסמאַן", „איי־טינגאָן", „נאָסעס און פֿלערשכ" און אַנדערע. אין אַלגעמיין זענען שוין נע־שלאָסען נעוואָרען טראַנזאַקציעס אויף ן׳ מיליאָן זלאָטעס.

אומסער־מאַנאָפֿאַקטוּרוים פאר לונגען־קראַנקע

פּויט די קראַנקען׳כאָטע אין טושין.

(ע) אויף דער לעצטער זיצונג פון מוניציפּאַלטונג פון קרעָנקען־קאָסט איז דיסקוטירט נעוואָרען די פראָגע וועג־נען בויען ן׳ מוסטער־סאַנאַטאָריום פֿאר לונגען־קרענק אין טושין. וועגען דעם פראָיעקט האָט רעפערירט אינזשינער שוסטער. דאָס סאַנאַטאָריום דאַרף נע־שטעהן פון 6 גרויסע פּאַוויליאָנען. איין פֿלויגל פֿאר מענער, איין פֿלויגל פֿאר פֿרויען. איין פֿלויגל פֿאר קינדער. איין פֿלויגל פֿאר אָפּעראַציעס. איין פֿלויגל פֿאר אָפּטהעקע, וואָשקע, קיך, מאַגאַזינען אאַז״וו. איין פֿלויגל פֿאר אָפּיסען, וואַרטע־צימער, דאָקטוירים־צימער, אאַז״וו.

ארטיסט שערמאן אין לאדז.

קיין לאָדז איז נעקומען דער אָרטיסט שערמאן ן׳ מיטגליד פון דער קינסטלע־רישער מרוצה פון יאָנאָס טורקאָוו, וועלכער האָט דעם לעצטען סעזאָן נע־שפּילט אין קרעָקע.

ה׳ שערמאן דערצעהלט וועגען דער גרויסער ארבייט פון דער דערמאָנטער מרוצה אין קרעָקע, וועלכע איז ג־פיהרט נעוואָרען דורך ן׳ נעזעלשאַפֿט־ליכען קאָמיטעט. ס׳זענען אויסגעפיהרט נעוואָרען ן׳ נאַנצע רייה אייראָפּעאישע מיעסטען. דער קאָמיטעט האָט אויך אוים־נעקליבען ן׳ סובסידיע פֿאָר׳ן יודישען מעאָטער פון קרעָקוער מוניסטרעס. אמת די אָרטיסטען האָבען נעלייגט אין שלעכטע בצדיגונגען איז דאָך דאָס מעאָטער ן׳ זיי אָהן דעפיציט.

דער קומצנדיגער סעזאָן פון קרעָקע וועט ערשט אָנהויבען דעם 1סטען סעפּטעמבער.

מעלדונג.

ציוניסטישע ארגאניזאציע אין לאדז.

די וואָהלען פון דעלעגאַטען צום 8־טען ציוניסטישען קאָנגרעס - ציוניסטישע פֿאָלקס־פּארטיי, ד. 19. יוני. שטימט בעוואָרען אויף זונטאָג, ד. 19. יוני. וואָהל־רעכט האָבען אַלע מיטגלידער - (ינס) פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאציע, וועלכע בעזיצען מיטגלידס - לייענטאָציעס פון יאָהר 1927. 571

יעדע 10 מיטגלידער האָבען רעכט אַרויסצושטעלען אַניאיזענע קאַנדידאַטען־ליסטע. דער לעצטער טערמין אריינצוגעבען קאַנדידאַטען־ליסטען בי׳ם וואָהל־קאָמיסיע (אין ציוניסטישען בירא) איז סאָנטאָג, דען 16. ה. ה. 6 א זייגער אין אָוונד.

6־יעהריגע וואָנדער־טענצערין.

בײַ מרים׳ל דייכמס צוגאָסט.

אין דער הייס איז זי ן׳ קינד גלייך ווי אלע 6־יעהריגע קינדער, „אינטער־ווייזירען" זי איז נאָך שווער, זי האָט בעסערע בשעטמיגונגען, ווי זי עסן־פערען אויף גאָרישע פּרטען פון די גרויסע, זי האָט ן׳ גרויסען אַפּעטיט, שפּילט זי, קלעטערט אין בּאַלעם און שפּרינגט איהם נאָך איבערן גאַנצען צימער; זי האָט בעקומען אין וואַרשע אויל נעשענקען, צוישען זיי ן׳ גאַנץ גרויסע פּוטע אין ן׳ ספּאָרט־ווענעלע. די פוטע הייסט „מעשינקע" און איז איהר „אייניקעל", איצט איז „מעשינקע" קראַנק — ס׳איז איהר דאָכט זיך אַרט־נעמאַלען דער קאָפּ... אַזוי דערצעהלט דאָס. וואונדערבאַרע קינד, קינדערישע נאַטורעל.

איך קוק אויף דעם ליבען מיידלען קינד און טראַכט: „וי קומט צו דעם קינד די פּאָזען, די מינעס, וועלכע איך זעה אויף אַלע איהרע פאָטאָגראַפיעס? וי אַזוי האָט מען אין דעם קינד, וואָס איז ליב און טייער נאָר אין אַלע קינ־דער אין איהרע יאָהרען, וי אַזוי האָט מען עמדעקט אין איהר דעם וואונ־דערבארען פונק, וואָס מאַכט זי אוי־סערגעוויהנלעך? וואָס מאַכט זי נעניעל אויף דער סצענע, וי פּלוי זי דער־פיהלט אין דערזעהט ן׳ פובליקום?

איך פרעג וועגען דעם די מוטער וי אוי האָט מען אין דעם קינד עט־דעקט דעם טאַלאַנט?

די מוטער דערצעהלט, אַז וען מרים׳ל האָט נאָר אָנגעהויבען זעלבסט־שפּענ־יג צו נעהן און צו רעדען איז זי שוין נעשטאַנען שפּרינגען אויפֿ לאַנג אין שפּיגעל, נעמאַכט מינעס אין נעשטעלט זיך אין פּאָזעס.

דער פּאָטער האָט אפילו אויפמערק־זאם נעמאַכט, אַז מען דערף דאָס קינד נישט לאָזען שטעהען אַזוי פיל אין שפּי־געל. די מוטער פלענקזאָגט פון שפּיגל־פון שיינעל, אָבער פֿעסטאָל זיך אויף אַליין מערקטען וי שעהן דאָס קינד שטעלט זיך אָפּ, וואָס טאָר ן׳ פּאָזע זי מאַכט.

אין איינמאָל, עס איז נעווען נע־בורטסטאָג פון איהר עלטערען ברודערל, האָבען זיך מערזאַמלט שוי־קינדערלעך, מען האָט דעקלאַמירט נעזונגען און נע־טאַנצט. מרים׳ל איז דאַמאָלס אַלט נע־ווען 3 יאָהר. מען האָט זיך צו איהר

פראפעסאר היינריך פאן נוימאן.

א שטרענג רעליגיעזער יוד.—וואס דער פראפעסאר דערצעהלט וועגען די יודען אין מאדריד. — ביים שפאנישען קעניג. — זיין בעציהונג צום ציוניזם.

אויף מיין רייזע קיין איטאליען האב איך א קורצע צייט פערווילט אין ווין. איך האב דאס באמת נישט בעדויערט, נישט נאר די שטאט וויען אליין מיט איהר רייך און פראכט, נישט די מוסטערהאפטע שטאטישע ווירטשאפט פון וויען אינטערעסירט מיך דאס מאל. איך שטעל מיך אפ אויף וויען, נאר צוליב דעם שטארקען איינדרוק, וואס איך האב געהאט דורכ'ן נעהנטערען בעקענען זיך מיט'ן עקסצעלענץ פראפעסאר היינריך פאן נוימאן.

פראפעסאר נוימאן איז איינער פון די אנערקענטסטע דאקטוירים אין דער מעדיצינישער וועלט. דער גרעסטער ספעציאליסט אין דער וועלט פאר האלז-אויערען- און נאז-קראנקהייטען. ער איז דער שעף פון דער וויענער קליניק—די גרעסטע קליניק אויף דעם געביט אין דער גאנצער וועלט, אין דעם קליניק זענען פאראן 50 אסיסטענטען".

דער נאמען פון פראפעסאר ווערט מיט דער גרעסטער עהרפורכט און רעספעקט אנגערופען פון אלע די, וועלכע טרעפען זיך מיט איהם צוזאמען: פראפעסארען, דאקטוירים, אסיסטענטען, קראנקע און א חוץ דער ביי אלע, וועלכע קענען איהם אויך אלס הייסען נאציאנאלען און אפילו שטרענג ארטאדאקסישען יוד.

איך האב מיך דערוואוסט, אז דער פאטער פון ארטאדאקסישען יוד, היינריך פאן נוימאן, האט זיך זעהר שטארק פערגומען מיט פילאנטראפישע ארבייט און אלס בעלוינונג דערפאר האט ער פון דער עסטרייכישער רעגירונג בעקומען דעם טיטעל: פאן. בעת איך האב מיך בעקענט מיט'ן פראפעסאר נוימאן האב איך פערשטאנען דעם יראת הכבוד, וואס מען האט פאר דער פערזאן. הויך געוואקסען, ענערגישע און כאראקטעריסטישע געזיכטס-שטריכען, קלוגע, באמת, יודישע אויגען און א מאגישע בעצויבערנדע איינפלוס-קראפט. וועגען די וואונדערליכע אפעראציעס פון פראפעסאר נוימאן ווערען דערצעהלט ממש לעגענדארע מעשיות.

איך האב פערשטאנען זיך, בערן אנגענומען די איינלאדונג פון פראפ. נוימאן צו בעזוכען איהם אין זיין פריוואט וואוינונג. ס'איז מיר אויסגעקומען צו

(איינדריקע פון א בעזוך).

בעזוכען דעם פראפעסאר גראד ערב יום-כפור, א קליינע איבערראשונג האב איך שוין געהאט, ווען איך האב אויף די איינגאנגס-טיר פון זיין וואוינונג געזעהען מזוזות.

איך קום אריין אין ווארטע-זאל, פול פאציענטען, אמייסטען אויסלענדער, וועלכע ווארטען אויף א היילונג פון דעם גרויסען פראפעסארס האנד.

פראפ. נוימאנ'ס א סיסטענט, א סימפאטישער גאליציאנער יוד. דאקטאר ב׳כבאנד, ערקלערט מיר (ער האט מיך אנגענומען אלס פאציענט) אז ליידער וועט דער פראפעסאר מיך היינט נישט מעהר אויפנעהמען, ווייל ס'איז ערב יום-כפור און די אויפנאהם שעה'ן קומען פאר נאר ביז 1 מיטאג.

ווען ד"ר בוכבאנד האט זיך דערוואוסט וועגען דעם ציל פון מיין בעזוך, האט ער מיך גלייך אנגעמאלדען דעם פראפעסאר און מיך אריינגעפיהרט אין זיין פריוואט סאלאן. איך האב געמוזט אביסעל ווארטען ביז דער פראפעסאר וועט ענדיגען אנ'אפעראציע און איך האב מיך ארומגעקוקט אינ'ם זאל. אויף אלע ווענט — ווידער מזוזות; אויף די ווענד אויסגעהאנגען בילדער און פאטאגראפיעס מיט ווידמונגען פון פערשידענע פערזענליכקייטען פאר דעם פראפעסאר. ס'ווארפט זיך אין די אויגען א פערטיג בילד פון שפאנישען קעניג אלפאנס מיט אנ'אייגנהענדיגער אינטערשריפט. ווי דער פראפעסאר נוימאן האט מיר איבערגעגעבען איז ער ערשט מיט א קורצער צייט צוריק אריסגעריסען געווארען קיין מאדריד און אדורכגעפיהרט דעם קעניג א זעהר געלונגענע אפעראציע. אלס בעלוינונג האט דער פראפעסאר בעקומען דעם גרעסטען שפאנישען אר דען פאר קונסט און וויסענשאפט. ווי טער איז אויף דער וואנד פערהאן א בילד פון נצוו. שעף פון עסטרייכישען גענעראל-שטאב קאנראד פאן העצענדארף א בילד פון אלעקסאנדער מאמיסי (דער פראפעסארס פאציענטען). נאך א ביסעל ווייטער א פרעכטיגע בראנזפיגור פון ירמיהו הנביא און נאך זעהר פיל אנדערע אנטיקען.

דער פראפעסאר דערצעהלט מיר וועגען זיין רייזע קיין שפאניען, בעזונדערס וועגען די דארטיגע יודען. פראפ. נוימאן רעדט מיט הארץ מיט יודישען ברען וועגען יודען און יודישקייט בכלל. ער איז זעהר צופרידען ווען ער קען אין נעשפרעך אריינווארפען עטליכע יודישע, אדער העברעאישע ווערטער. ה. נוימאן דערצעהלט, אז בעת ער איז געווען אין מאדריד האט ער זיך שטארק פעראינטערעסירט מיט די דארטיגע יודען און זיך געוואלט מיט זיי בעקענען.

— איך האב מיך דערוואוסט, — זאגט דער פראפעסאר, — וועגען א יודישען יובעליר אשכנזי. איך האב זיך צו איהם געווענדעט וועגען אינפארמאציעס. איך האב זיך דערוואוסט, אז בעת ד"ר מאקס נארדוי איז אמאל צופעליג געווען אין מאדריד האט ער דארט געגרינדעט א בית תפלה און איצט איז שוין פערהאן דארט א יודישע קהלה, צו וועלכער עס געהערען אנ'ערך 60 יודען. דער ראש הקהלה איז דער באנקיר בויער. קיין אייגען בית-הקברות האבען נישט די מאדריטער יודען און די טעטיגקייט פון דער קהלה בעגרענעצט זיך נאר אויף פיהרען פילאנטראפישע ארבייט פאר די מאראקאנער יודען. אויך די כשרות פראגע איז דארט נישט אקטועל.

אין טאלעדא — זאגט ווייטער דער פראפעסאר — זענען געווען פרעכטיגע סינאגאגען, וועלכע שטעהען איצט וויסט און ווערען פערוואנדעלט אין חורבות.

איך נוץ אויס די געלעגענהייט און שטעל א פראגע:

— ווי איז אייער בעציהונג, ה' פראפעסאר, צום ציוניזם?

— איך בין אנ'ארטאדאקס, זאגט דער פראפעסאר מיט א פעסטער שטים, ווייל די יודישע רעליגיע האט אפגעהאלטען די יודען פון אסימילאציע. די ציון-אידעע איז מיר, פערשטעהט זיך, זעהר נאהענט, אבער איך וואלט מיר זעהר געוואונשען צו זעהען די פעראייניגונג פון דער ארטאדאקסיע מיט'ן ציוניזם.

צומארגענס, יום כפור האב איך דעם פראפעסאר געזעהען אין דער גרויסער שטאט-שול. ה' נוימאן האט נישט פערלאזט די שוהל ביז אין אווענד.

אין דער שוהל האט מען מיר דערצעהלט, אז אין פראפעסאר'ס קליניק ווערען אלערליי יודישע כלי-קודש ווי: רבנים, חזנים, דיינים, שוחטים א.אז.וו. געהיילט איגנאנצען בחנם. שבת אמטירט דער פראפעסאר נישט, אויסער אז עס איז נויטיג א דרינגענדע אפעראציע. איינער פון די אסיסטענטען האט מיר דערצעהלט, אז די עלטסטע שוועסטער פון דער ווינער קליניק האט זיך שוין תחלת חודש אינפארמירט ווען ס'איז יום-כפור, כדי צו וויסען ווי אזוי איינצוארדנען די קראנקע אין יום כפור.

די קינדער פון פראפעסאר ווערען ערצויגען שטרענג רעליגיעז. פאר זיין עלטסטען זוהן, איגנאנצען 4 יאהר אלט, האט זיין פראפעסאר נוימאן שוין געקויפט א טלית'ל.

ראטמאן י. מ. ביאלער.

יודישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יודישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.

יודישע אפטיילונג

פון „נייעם פאלקסבלאט"

בלויז דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יודישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעשיקט. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 15. יוני 1927.

5576. א לעזער פון אל. 1. מאי.

נישט פערהאן קיין מאנוסקריפט, וואס זאל פערבינדען צו באראבען געלד אדער זוכען אויף א משכון און צו נעהמען דערפאר אויך א געוויסען פראצענט, סיידען מען פערנעהמט זיך פראפעסיאנעל מיט בארגען אויף משכונות און מען נעמט דערפאר הויכע פראצענטער.

5577. א פאבראוועט פון זגערוש:

נישט קוקענדיג דערויף וואס איהר האט בעקומען קאט. C. קאן מען אייך אריינציהען אין אקטיווען דינסט, אויב איהר זענט געבילדעט אדער א קוואליפיצירטער בעל-מלאכה, און דעריבער פעהיג צו ערפיהלען אייערע מיליטער-פליכטען פון א שרייבער אדער פאכמאן.

5578. P. R.

מיליטער-פליכטיגע פערזאנען, וועלכע האבען ליטערא C ווערען נאר אויף קיין איבונגען נישט גערופען דאנקענדיג אויף די קאנטראל-פערזאמלונגען זענען זיי יא מחויב געווען זיך צושטעלען ס'דראהט אייך געוויס א געלד-שטראף ביז 500 זל. אדער 6 וואכען ארעסט.

5579. א לעזער פון אלעקסאנדראווסקא 25:

אויב ס'איז פערהאן א שריפטליכע הסכמה פון ביידע צדדים קאן זיך סכסוך ערלעדיגט ווערען דורך א שיד'ס געריכט.

5580. א. ר. ג.

ס'איז א פראגע, צי האט מען אייך בעפאלמעכטיגט איבערצושרייבען אדער אליין צוזאמענשטעלען א טעקסט. אין צווייטען פאל קאנט איהר נאר דאמאל צוגעצויגען ווערען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט, ווען דער געבענדערטער טעקסט ענטשפרעכט נישט דעם ווילען און אינטערעסען פון בעפאלמעכטיגער און פון דער געמאכטער ענדערונג האט איהר געהאט געוויסע מאטעריעלע נוצען.

5581. א יוד פון גייערס-ראיאן:

לויט'ן ארט. 100 פון צ. ק. האט דער ציוויל-שטאנד-אמט נישט קיין רעכט נישט צו וועלען צוזאמענשטעלען קיין געבורטס-אקט אייער זוהן און דאס צו מאכען אפהענגיג דערפון וואס איהר וועט קודם-כל מאכען זיך תחונה-אקטען.

דער צ. שט.-אמט מוז צוזאמענשטעלען אין אקט אוואגניא וועגען געבורט פון קינד, קוים פערלאנגט דער פאטער עס פערזענליך.

אזא אקט אוואגניא האט דעם זעלבען ווערט וואס א מעטריקא.

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02

איבערריבע קראנקהייטען, ספעצ. פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראהלונגען אין קינסטליכע בערג-זון.

נעמט אן פון 3—4 נאכמיטאג און פון 4—5 דער לעטשניצע „וואלקא".

די, וועלכע אזעוו האט פעראטען.

בעארבייט פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט" לויט פערשידענע מאטעריאלען פון ל. בראנט.

89

אין לאנדאן האט זיך ארגוגאוו עטליכע מאל געזעהן מיט לאפוכינ'ען. אין די געשפרעכען האט לאפוכין ווידערהאלט דאס וואס ער האט נאך פריהער געהאט איבערגעגעבען אין פעטערבורג. איינמאל האט ארגוגאוו געזאגט צו לאפוכינ'ען, אז צוליב די געשאפענע אומשטענדען געפינט זיך ער, לאפוכין, אין זעהר א פעראנטווארטליכער לאגע: עס דראהט איהם דער בראוניגג פון צוויי זייטען — מצד דער פארטיי, וועלכע וועט זוכען נקמה צו נעהמען פאר א פרובע צו דעמאראליזירען איהרע רייהען דורך קאמפראמיטירען איינעם פון איהרע אנגעזעהענסטע מיטגלידער, פון דער אנדערער זייט — מצד דער רעגירונג, וועלכע וועט דאך אויך נישט בלייבען פאר דעמאסקירען אזא ווינכטיגען פראוואקאטאר.

לאפוכין האט פעסט און ענטשלאסען געענטפערט: פאר'ן בראוניגג מצד דער פארטיי האט ער נישט מורא, ווייל ער זאגט אמת; וואס אנבעלאנגט דער שווארצער מאה, וועט זי באמיהען זיך וועלען נוקם זיין, אבער — קיין אויסוועג איז נישטא.

ארגוגאוו האט בעקומען דעם איינדרוק, אז לאפוכין גיט זיך נישט אפ קיין דין וחשבון וועגען די פערפאלגונגען און וועגען דער שטראף, וועלכע עס גרייט פאר איהם צו די רעגירונג. לאפוכין האט נישט געטראכט וועגען קאטארגע, אדער אפילו וועגען א פראצעס; ער האט גערעכענט, אז די רעגירונג וועט נישט צולאזען צו קיין עפענטליכען סקאנדאל. מורא געהאט האט ער פאר דער נקמה פון פינסטערע עלעמענטען, וועלכע ס'האט אויף איהם געקאנט אנשיקען גענעראל געראסימאוו, אזוי ווי ס'זענען אפגערוימט געווארען פיל אנדערע פערזאנען, וואס זענען געווען נישט בעקוועם פאר דער אכראנע אדער פאר דער שווארצער מאה. ער האט טאקי דערצעהלט ארגוגאוו'ן, אז אין פעטערבורג האט ער בעמערקט, ווי מ'שפיאנירט איהם נאך.

צו די פערטרעטער פון דער פארטיי האט לאפוכין ארויס געוויזען א פולען צוטרוי, ער האט ערקלערט, אז אויב די פעטערבורגער און לאנדאנער בעגעגענישען וועלען זיך ארויסווייזען פאר נישט גענוגענד, איז ער גרייט זיך צו טרעפען, וואו מ'וועט נאר פון איהם פערלאנגען. צו יעדער צייט וועט ער פאהרען דארט אהין, וואו מ'וועט איהם אנווייזען. אלס דאס פאסיגסטע ארט פאר בעגעגענישען מיט די פערטרעטער פון דער פארטיי האט ער געהאלטען פינלאנד. ער איז אפילו גרייט געווען מסכים צו זיין אויף דער קאמבינאציע, וועלכע ארגוגאוו האט איהם פארגעלייגט אין פעטערבורג און וועלכע ער האט בשעתו אפגעווארפען, דהיינו, איינצוארדנען א בעגעגעניש מיט אזעוו'ן אין דער אנוועזענהייט פון בעהאלטענע עדות.

סאווינקאוו און טשערנאוו זענען דערווייל נישט בעקומען אין ארגוגאוו און לאפוכין האבען אויף זיי מיט אונגעדולד געווארט. לאפוכין איז אפילו בעקומען צו ארגוגאוו'ן אין האטעל אריין. ער האט שוין געוואלט אוועקפאהרען און זיי זענען נאך אלץ נישט געווען. ענדליך, אין טאג, ווען לאפוכין האט בעדארפט אפפאהרען, זענען סאווינקאוו און טשערנאוו געקומען קיין לאנדאן.

ארגוגאוו האט געווארט אויף זיי ביי דער באהן און גלייך פון וואקזאל זענען זיי געפאהרען צו לאפוכינ'ען. לאפוכין איז צו זיי ארויסגעקומען און האט אויך פאר זיי פארגעשטעלט זיין פרוי, וועלכע האט געוואלט „א קוק טאן אויף די געפעהרליכע טעראריסטען". קיין צייט האט אבער לאפוכין נישט געהאט זיי אויפצונעמען ביי זיך און ער איז אין א פאר שעה ארום געקומען אין דער וואוינונג פון ארגוגאוו'ן.

דא, אין דער אנוועזענהייט פון סאווינקאוו'ן און טשערנאוו'ן האט לאפוכין איבערגעחזר'ט אלע זיינע בעווייזען געגען אזעוו'ן.

ער האט נאך צוגעגעבען פיל פרטים, ענטפערענדיג אויף די פראגען, וועלכע סאווינקאוו און טשערנאוו האבען איהם געשטעלט. פונקט אזוי ווי ארגוגאוו אין פעטערבורג, אזוי זענען אויך סאווינקאוו און טשערנאוו געווען דערדריקט און ערשיטערט פון דעם שרעקליכען אמת, וואס האט זיך פאר זיי ענטפלעקט.

זיי האבען זיך פריינדליך געזעגענט מיט לאפוכינ'ען און געדאנקט איהם פאר זיין טרחה. לאפוכין האט געבעטען נישט צו קוואליפיצירען זיין אנטייל אין דער דעמאסקירונג פון אזעוו'ן אלס פערדינסט פאר דער רעוואלוציע אדער פאר דער פארטיי: דאס, וואס ער טוט, האט ער ערקלערט, מאכט ער אויס ריין מאראלישע טעמים.

אלע דריי זענען אוועק פון לאפוכינ'ען איגגאנצען אונטער'ן איינדרוק פון דעם, וואס זיי האבען געהערט. ביי סאווינקאוו, ביי טשערנאוו האבען מודה געווען, אז אין דעם אמת פון לאפוכינ'ס רייד קאן מען אויף קיין רגע נישט צווייפלען.

אויף'ן צווייטען טאג זענען אלע דריי אפגעפאהרען קיין פאריז.

אנקומענדיג קיין פאריז, האט סאווינקאוו איינגעלאדען צו זיך בורצעוו'ן און איהם געזאגט:

— איהר זענט געווען אין אלעמדינג! אזעוו — איז אנ'אגענט פון דער פאליציי. מיר ווייסען, וואס איהר האט אדורכגעלעבט אין משך פון די לעצטע חדשים. נאר איצט איז יעדער פון אונז גרייט איבערצולעבען צעהן מאהל מעהר פאר אייך, אבי נאר נישט דאס, וואס אונז קומט איצט אויס דורכצומאכען.

סאווינקאוו האט אין נאמען פון צענטראל-קאמיטעט געבעטען בורצעוו'ן אין פערלויף פון נאך עטליכע טעג אפצוהיטען דעם סוד און קיינעם וועגען גארנישט דערצעהלען.

בורצעוו פון זיין זייט האט געבעטען סאווינקאוו'ן מ'זאל איהם „אפגעבען" אזעוו'ן, נאר סאווינקאוו האט געענטפערט:

— ניין, מיר וועלען איהם קיינעם נישט אוועקגעבען: ער געהערט צו אונז.

(פארטזעצונג קומט).

קרימינעלע פערברעכער איז גראדזיסקער תפיסה זיך צוגענטעוועט.

עס איז געווען אונרוהיג איז דער גאנצער שטאט.

פון גראדזיסק שרייבט מען אונז: אין דער גראדזיסקער תפיסה איז אָנגעקומען אויסגעברָכען א בונד פון די קרימינעלע ערפסטירטע. אין דער קאָמער גוב. 8 זיצט דער קרימינעלער ערעסטאַנט מיכאל קער־פינסקי. צוזשען אים זענען דעם תפיסה־וועכטער איבער די קאָמערן ווייצקאָווסקי איז אויסגעברָכען א טכסוך. דעריבער האָט קערפינסקי ביים בעקומען דעם מיטאָג פון ווייצקאָווסקי'ן אויסגעגעסען אויף אים דעם גאנצען טעלער זופ. נאכהער האָט קערפינסקי אין זיין קער פונגדערגעזעסען דעם אויוון, צעברָכען די גאַרע און מכלל פערניכ טעם די גאנצע קאָמער. חיץ דעם האָט ער כסדר געמאכט מוראַ'דיגע גערַיש.

ארום 7 פערנאכט האָבען זיך מיט קערפינסקין סטַלידאַריזירט די איבעריגע 85 קרימינעלע ערעסטאַנטן, וואָס זיצען דאָרט אין צוזאַמען א גרויסע, מיטלען, גרעבען און צושטערען אַלץ, וואָס איז די קאָמערן האָבען זיך געפונען. די ערעסטאַנטען האָבען אויך אין דער קאָמער גוב. 8 זיצט דער קרימינעלער ערעסטאַנט מיכאל קער־פינסקי. צוזשען אים זען דעם תפיסה־וועכטער איבער די קאָמערן ווייצקאָווסקי איז אויסגעברָכען א טכסוך. דעריבער האָט קערפינסקי ביים בעקומען דעם מיטאָג פון ווייצקאָווסקי'ן אויסגעגעסען אויף אים דעם גאנצען טעלער זופ. נאכהער האָט קערפינסקי אין זיין קער פונגדערגעזעסען דעם אויוון, צעברָכען די גאַרע און מכלל פערניכ טעם די גאנצע קאָמער. חיץ דעם האָט ער כסדר געמאכט מוראַ'דיגע גערַיש.

ארום 7 פערנאכט האָבען זיך מיט קערפינסקין סטַלידאַריזירט די איבעריגע 85 קרימינעלע ערעסטאַנטן, וואָס זיצען דאָרט אין צוזאַמען, מיטלען, בויען און צושטערען אַלץ, וואָס איז די קאָמערן האָט זיך געפונען. די ערעסטאַנטען האָבען אויך

געוואַגט אין די מירען פון די קאָמערן אין דער תפיסה. שוף האָט זיך נישט געקאָנט קיין עצה געבען. די גראַדזיסקער פאָליציי איז געווען צו קליין אויף צו קאָנען איינשטילען די אונרוהען.

אויף די גשרייען פון די ערעסטאַנטען האָט פאר די תפיסה זיך פערוואַנדעלט א גרויסער המון אין גאָטיסע פערדעמטיגע עלעמענטען אין האָבען צוגענומען קורַאַזש די ערעסטאַנטען אין געוואָלט זיך אַרויסרייסען אינווייניג, כדי זיי צו בעפרייען. דאָס איז זיי אָבער נישט געלונגען. די פאָליציי האָט דאָס המון פונאַנדערגעטריבען. דערביי וואָרען 8 אינסערהעצער פון המון פערהאָלטען געוואָרען.

די אונרוהען מצד די ערעסטאַנטען האָבען געדויערט ביז האַלב 11 אין אָוונט, ביז עס איז נעקומען צו פאָליציי פון דער פּראָקוראָר, וועמען קערפינסקי האָט ערויסגעפאָדערט. דען פון וואָר־שא איז געקומען דער ווייצ־פּראָקוראָר דער וואַרשאָוער וואָיעוואָדזמוט, וויי אויך דער דירעקטאָר פון תפיסה־דע־פּארטמענט בייַם יוסטיץ־מיניסטעריום אין דער פאָליציי־קאָמענדאַנט איבער דער וואַרשאָוער וואָיעוואָדזמוט אין פאָליציי פון דער גאנצער אומגעגעגד פון גראַדזיסק, וויי אויך 100 פאָליציסטן פון אין אייניגע קאָמיסאַרען פון וואַר־שא איז אין תפיסה שטיל געוואָרען.

וען דער פּראָקוראָר איז פֿריין אין דער תפיסה, האָט ער אָנגעזאָגט, אז ער וועט אין דער נאכט אַרויסלאָזען אַלע ערקלערט הערען נייע וואָהלען אין סיים אָבער דאָס וועט געמען וואָרען אויף אַזא אופן, אז אין סיים זאָלען נאָר אַריין די פּערסטאָהער, וועלכע זענען גינסטיג פאָר די דיקטאַטאָרען, צעמאַכט וועט דאָס וועלען פשוט: די חתל־רעכט וועט אַזוי בעטראַכט אין פערשמעלצרט וועלען, אַזוי אז די ציב זאָל פלומרשט זיין גאנץ... צוליב דעם צווייפל איז שוין די טעג פאָרגעקומען א קאָנפערענץ פון די קיייז־שעפען, ווי צו פערהיידרן די וועהלפֿר, אז זיי זאָלען קלייבען וועמען מען הייסט פון אויוון...

עס וועט דערביי נישט איבעריג זיין צוב צו זאָגען א פאָר וואָרט וועגען אונזער „דעמאָקראַט" פּרעס. וואָלדעמאַרען האָט „ערגעסטער" פּרעס. וואָלדעמאַרען האָט

מעאָטער „מהאלא", ציגעל־גאס 18.

אונאפהענגיגע די לעצטע 4 פארשטעלונגען

פון דער בערימטער טרופע, לויטלינג פון וואַרשעווער פּובליקום

א. פּאליאקאוו, ל. ראבינאוויטש, א. אניעלא, ב. בארסאוא.

מארגן דאנערשטאג, דעם 16., שבת, דעם 18. אין זונטאג, דעם 19. יוני ד. י., 9 אין אָוונד די גרויסע טראגעדיע־פּיעסע

די מאמע־דער וועלט

אין 4 אקטן מיט גשונג אין טעקן פון זאלאמאנסקי.

שבת, 3.30 נאכט, צו בילינג פרייזען פון **80** גר. ביז **2.50** זל.

דער רבי מיט די רביצין דער שמש

קאמישע פּיעסע אין 3 אקטן מיט גשונג אין טעקן.—צום שלוס: די גרויסע לאך־פּאמעדיע אין 1 אקט „פּאליאקאוו א מאן נאך דער חתונה".

ווער עס קויפט א בילעט אויף די גאלמיטאג מאטינעס, בא־קומט אום אָנדענקען א בילד פון דעם ליבלינג פּאליאקאוו.

אין פלאמען פון ליבע אוז האס

(42 (ראמאן).

צוויטער טייל.

קאפיטעל 1.

דער קרבן פון דאנכבארקייט.

ווען די רוסישע ארמיי האָט זיך דערגעהנטערט צו לעמ־בערג, האָט מען שוין ערשטאָנטען סיי קרימינעלע סיי פּאליטישע עוואקויירט קיין ווין. צווישען זיי איז, פערשטעהט זיך אויך צאנין, שמואל לוריא.

זיגט יענע נאכט, ווען דאָס שרעקעל פון דער תליה איז איהם שוין נעלעגען אויפֿן האלז, האָט ער קיין שום ידיעה נישט בעקומען — נישט פון זיין אַדוואָקאט לאנדוי אין נישט פון זיין משפחה. ער האָט זיך דערוואוסט, אז דער אויבערשטי איז נישט סקאָטירט געוואָרען, אוז פון איהם איז פון טויט איז פון איהם נישט אָפּגעוואָגדט.

— היינט צו־וואָס, אייגנטליך — האָט ער געהאלטען אין איין ארעגען — מאכט מען נישט א סוף מיט מיר, אויב מען האלט מיר פאר דעם שולדיגען? ס'וואלט א סך גלייכער געווען, ווען ס'וואלט דאָן אַ־ץ געקומען, אוז איך וואלט שוין איצט פאר געווען פון יסורים...

דערוויך, אויף אזעלכע מעגות פלעגט ער פון אויפֿזעהער בשקומען אזא תשובה אומגעפער:

— דאָמאלט איז קיין שום האָפענונג נישט געווען אויף רעטונג זיך פון טויט; איצט אָבער איז יא דאָ א שטיקעל האָפענונג, אוז איהר האָט נאָך אַלץ תחבולות.

מרוי־וואסים דער נייער רעגירונג האָבען יודען זיך אָפּגעהאלטען, עס איז נעווען א פּראָצעס פון מאכט, איצט אָבער, נאכ דעם פּראָצעס וועגען ערויס־גענומען מאיסטען דעם נעריכט איז שוין נעווען א פּראָצעס פון רעכט, דאָ חאָבען יודען שוין נישט נעקענט בלייבען קיין גלייכגילטיגע עדות אוז זיך נעשטעלט אין דער אָפּיציי.

האָבען זיך מאָקע לעצטענס אָנגע־הויבען אָנהאלטען פון מלוכה אָפיציי־עלע „לעטוואוים" נעמען די מינדערהייטען אכלל אוז יודען בפרט. אמת, קיין ספּע־ציעלע אויסנהמען נעמען יודען זעלטן נישט, אָבער סימפּטאָמען פון ווקסענדיגען אַנטיסעמיטיזם דערפֿט איהר ווייט נישט זוכען. ראשית, האָבען דאָס לעצט ביסל יודען איצט פערלוירען אלע רעגירונגס־שטעלעס. אויף זעק אופן איז אויך בעזויטיגט נשוואָרען פון זיין פּאסטען דער לעצטער יודישער ריפֿלאָמאַט, דער נעגראָל קאָנסול אין ניו־יאָרק, ראָבינאָוויטש.

אז דער ראָבינאָוויטש, וועלכער האָט נעדריקט אין דער אויסלענדישער פּרעסע א בריף, וואו ער האָט אָפּגע־לייקענט, אז דער אַנטיסעמיטיזם איז ליטע ווערט לעצטענס פערשטאַרקט.

האָט מען טאָקע נאָר אין ג'יכען, נאָך זיין פּאַריזאָפישען בריוועל, איהם בא־זייטיגט פון זיין פּאסטען, ווען עס האָט אַמילי נישט נעהאלפֿען, וואָס ער האָט זיך אונטערגעשריבען אונטער הכחשה בריף מכט לימוויש־פּאַריאָטיש — ראָבינאָוויטשס...

צוהייסען האָט עס פּאַרמאָג, אז רע־בינזוויצאס האָט פריוויליג דעמיסיי־נירט פון זיין פּאסטען, אָבער עס איז פאר קיינעם קיין סוד נישט, אז מ'האָט נעבעטען פון אויבען א וואונק, אוז ער האָט אַמאל נישט נעהאלפֿען, וואָס ער וועט זיך אונטערשרייבען אונטער זיין הכחשה בריף מכט לימוויש־פּאַריאָטיש — ראָבינאָוויטשס...

צוהייסען האָט עס פּאַרמאָג, אז רע־בינזוויצאס האָט פריוויליג דעמיסיי־נירט פון זיין פּאסטען, אָבער עס איז פאר קיינעם קיין סוד נישט, אז מ'האָט נעבעטען פון אויבען א וואונק, אוז ער האָט אַמאל נישט נעהאלפֿען, וואָס ער וועט זיך אונטערשרייבען אונטער זיין הכחשה בריף מכט לימוויש־פּאַריאָטיש — ראָבינאָוויטשס...

דער ליטהישער אפיציר, וועלכער האָט זיך תמיד אויסגעצייכענט מיט זיין פיין־בעציהונג קאָרעקטקייט, מיט זיין פיין־בעציהונג צום בירגער, האָט לעצטענס דערפיהלט זיין „כוח". — ער איז דאָך דער בעלע־באָס פון לאגד — אין עס הערען זיך אַפּטער אַנפאַלען פון שכור'ע אָפיצירען אויף יודען. אזוינע פאלען זענען לעצ־טענס פאָרגעקומען דעם פּסח אין פּניע יועזש, אוז אין דעם שטעמפל ראָבינאָוויטש האָט אמילי א שכור'ער אָפיציר געשאָ־סען אזוינע פּאַרשטעלונגען, וועלכע זיין דער יודישער פּרוי, וועלכע ער האָט שווער פערוואונדעט.

אָט אזוי איז די לאגע אין ליטע, אזוי קייקעלט זיך ליטע בערג פאָאָ צום מילימעריש־טען פּאשיזם.

וועט די פּאשיסטיש דיקטאַטור לאנג האלטען? — שווער צו זיין א נביא, — בכל אופן איז די שטימונג אין לאגד נעגען דעם. סוראָריזען זענען מעגליך זייער מעגליך.

ה. מאָגילניצקי.

די פאליטישע דיקטאטור אין ליטא

(ענדע פון 3־טע זייט).

גלענצענד כאראקטעריזירט א יידישער דעפּוטאט אין א פּאָר ווערטער:

פּרעס. וואָלדעמאַרעס האָט אייגנאָל נאָך זייגע א רעדע אין סיים זיך נע־ווענדעט צום יודישען דעפּוטאט אין איהם נעפרעגט:

— ווי איז אייך נעפאלען נעווארען מיין רעדע?

— איך האָב אויסנהערט מיט דער גרעסטער שפּאַנונג — האָט איהם דאָך יודישער דעפּוטאט נעענטפֿערט.

וואָלדעמאַרעס איז נעווען צופרידן: — אזוי מיט דער גרעסטער שפּאַ־נונג?

יא, מיט דער גרעסטער שפּאַנונג — האָט דער יודישער דעפּוטאט נעענט־פערט — ווייל רעדט אַ'נדערער ווייס איך שוין אויסווענדיג, וואָס ער וועט זאָגען, אָבער אויף אייך ווייס איך קיינמאָל נישט וואָס איהר האָט נעזאָגט, ווייל דאָס וואָס איהר האָט נעזאָגט בכטען איז נישט גילטיג פֿאר חיינט...

אָט דאָס איז וואָלדעמאַרעס, דער נעמטיגער דעמאָקראַט אין הייגאיגער מוסאָליני, — מוסאָליני אין קאָריקאַטור, מוסאָליני אהן כאַראַקטער אהן ווילען. וואָלדעמאַרעס, אין בעמטען פאל, דער מציש פון שמימגג.

די בעציהונג פון יודען צו דער נייער רעגירונג איז שוין פלעמען בע־וואוסט. וואָרום כל זמן עס האָט זיך נעהאנדעלט נאָך דער איבערקעהרעניש וועגען דער מכּה־מרגע, האָבען יודען נעהאלפֿען זיך נייטראַל, ווייל יודען האָבען אוף מכּט נישט פערטעדירט אין אין דרייי הויפּט־מאָמענטען, אין די דרייי גרונט פראגען בעת די וואלען פון פרעזידענט, בייַ דער בידושט־פּאשטי מונג אין בעת דעם אויסדריקען צו־קאָרפינסקים קאָמער האָט איהם קער־פינסקי איבערגעגעבען ג מעסער, וואָס ער האָט בייַ זיך נעהאָט אין דשרצעלס דעם פראָקוראָר זייגע טענות צום וועכ־טער וויצקאָווסקי. ארום האלב 12 בייַ־נאכט איז שוין אין תפיסה נעווען פּא־שטענדיג רוהיג. עס איז אויך רוהיג נעווארען אין דער גאנצער שטאָט, וואו עס האָט פאָרנאכט אין אין אָוונד, נאָהערשט ג זהר גדריקטע שטימונג.

אין די אונרוהען האָבען לחלוטין נישט אָנגעייגט נעוואָגען די 10 פאָליטיש פֿרעסטירטע וואָס זיצען דאָרט. די תפיסה איז נעבליבען שפאָרק בעווַאכט איבער דער גאנצער נאכט

די פאליטישע דיקטאטור אין ליטא

(ענדע פון 3־טע זייט).

שפּאַנט - מיניסטער אלעקסא, וועלכער נאָהערט צום צענטער, צו דער פּרטי פון די לאָנדווירטען אין בין לילה איז ער נעווארען א נעפרייער אָנהענגער פון מאסאָליגיס תורה.

שמועסט מען איצטער, אז אין ניכען זאָל נעבילדעט ווערען ג פּאָליטישער טריאומווירַאט, ג דיקטאַטאָרישער דרייַ־ליגי פון פּרעזידענט וואָלדעמאַרעס, קריגס - מיניסטער וועלטערס, וועלכער, האָט בוגד נעהאלפֿען אין זיין פּאר־טיי אוז צוגעשטאנען אלס יחיד צו דיי נייע מאכט האָבער.

עס איז זאָהר מעגליך, אז אינניכען וועלען מיר הערען די בשורה וועגען דער אָפענער דיקטאַטור פון די דרייי מוסאָליניס.

עס איז אויך מעגליך, אז עס זאָלען ערקלערט ווערען נייע וואָהלען אין סיים אָבער האָט וועט געמען ווערען אויף אזא אופן, אז אין סיים זאָלען נאָר אַריין די פּערסטאָהער, וועלכע זענען גינסטיג פאָר די דיקטאַטאָרען, צעמאַכט וועט דאָס וועלען פשוט: די חתל־רעכט וועט אַזוי בעטראַכט אין פערשמעלצרט ווערען, אַזוי אז די ציב זאָל פלומרשט זיין גאנץ... צוליב דעם צווייפל איז שוין די טעג פאָרגעקומען א קאָנפערענץ פון די קיייז־שעפען, ווי צו פערהיידרן די וועהלפֿר, אז זיי זאָלען קלייבען וועמען מען הייסט פון אויוון...

עס וועט דערביי נישט איבעריג זיין צוב צו זאָגען א פאָר וואָרט וועגען אונזער „דעמאָקראַט" פּרעס. וואָלדע־מאַרעס.

„ערגעסטער וואָלדעמאַרעס'ן האָט

מעאָטער „מהאלא", ציגעל־גאס 18.

אונאפהענגיגע די לעצטע 4 פארשטעלונגען

פון דער בערימטער טרופע, לויטלינג פון וואַרשעווער פּובליקום

א. פּאליאקאוו, ל. ראבינאוויטש, א. אניעלא, ב. בארסאוא.

מארגן דאנערשטאג, דעם 16., שבת, דעם 18. אין זונטאג, דעם 19. יוני ד. י., 9 אין אָוונד די גרויסע טראגעדיע־פּיעסע

די מאמע־דער וועלט

אין 4 אקטן מיט גשונג אין טעקן פון זאלאמאנסקי.

שבת, 3.30 נאכט, צו בילינג פרייזען פון **80** גר. ביז **2.50** זל.

דער רבי מיט די רביצין דער שמש

קאמישע פּיעסע אין 3 אקטן מיט גשונג אין טעקן.—צום שלוס: די גרויסע לאך־פּאמעדיע אין 1 אקט „פּאליאקאוו א מאן נאך דער חתונה".

ווער עס קויפט א בילעט אויף די גאלמיטאג מאטינעס, בא־קומט אום אָנדענקען א בילד פון דעם ליבלינג פּאליאקאוו.

ZAGINIONY został kwit na inkaso za Nr. 905 wpł. 30/5 r.b. wydany przez Bank Spółek Zarobkowych, Sienk. 24 na wekśel pł. 5/6 na sumę Zł. 200.- Kwit niniejszy zostaje ueiewaźniony. Znalazca zechce takowy zwrócić do p. Rozena, Pańska 31.

דאנסס אוך צאהנטעכניס
י. ביטענסקי
5 קאסמאמינער 5
נעהמט אן אלע טאג פון 9 פרוה ביז 8 אוונט.

יש לעבערינג אוך טויטע
צו צוגענגליכע פרייזען
עמפעהלט די צענטראלע פיש-האלע
ביי דער לודקע. 535

צאהן-ארצט LEKARZ-DENTYSTA
M. KARABANOW
וסכאדנע 31 (אין הויף) טעלעפאן 59-09
העלט, פלאמבורס ציהס צאהן שמערצען,
קינסטליכע צאהן אהנע גומעס אוך רעפערמוטן,
חערען שניידן אוך בילדינג אויסגעפֿרמונס.
נעהמט אן פון 9 פרוה ביז 8 אין אחענר. 1193
לעמשניצע פרייזען. בעראמנג אומאנסט.

Dr. med.
A. MAZUR
נאר-מאזוביעש (דיעצקע) 44
אפיצין אוך האוס קראנקהיימער
שפיטאל אוך שפרעך-פעהלערס
(שפעסיעלן א.-א.ר.) נעמט אן
פון 12—2 אוך פון 6½—8 אפ.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78
הויס אוך מאנערישע קראנקע.
רעצעפציע אוך ליפֿט-הויל אונטס
נעמט אן פון 4—7 אין אחענר.

צאהן-ארצט
S. LIBERMAN
Konstantyn. 46
נעהמט אן פון 8—10 פריה
אוך פון 4—8 אוונט.

Dr. med.
W. Eychner
פרויען-קראנקהיימען
אוך אקושעריע
זגערושער 11 טעל. 34-72.
נעמט אן אין דער לעמשניצע
פעטריקאוער 294 פון 12—2
מיטאג אוך דער הויס פון 6-8 אפ.

Dr. med
STUPEL
Szkolna 12
ספעציעליסט פאר הויט, הער
אוך מאנערישע קראנקהיימען.
מעגער-שרעג, הויט-,
שפראהלען אוך קוואר-לופט,
עלעקטריש-מערשיע.
נעמט אן פון 8—9 אוך אחענר.

2 כוואליפיצירטע
קראפט-
שפילערינס
צו סוזמערט ווערען פון
זאפֿארט גענומען. צו ווענ-
דען זיך נאיאמיעסקע 22,
אויפֿן הויף, רעכטס, אין
געוועלב פון 8 ביז 9 אוך.

אנאנסען
אין
„נ פאלקספלאט"
האפען דעם
נרעסטען ערפאלג.

— שויו ערשינען! —
אילוסטרירט יובילעאום-בלאט
לכבוד'ן 15-יהרינען יובילעאום פון אגודת ישראל
אונטער דער רעדאקציע פון:
א. נ. פרידענזאן, לייב פיינגאלד אין יחיאל מיכאל הענינ.
12 זייטען / גרויסער פֿארמאט.
אין דעם בלאט געפֿינען זיך מאמרים פון די בעדייטענדסטע אגודה-
מנהיגים פון דער פֿלוטפלינקער אגודת ישראל. וויַ אויך פאטאגראפיעס
פון בעוואוסטע אגודה-מיהרער. 575
צו בעקומען בייס אייגנאנג אין פֿילהארם.-זאל הייגט אויפֿן יובילעאום מיטינג.

ביטעס, רעקורסען
אוך איבערזעצונגען
שרייבט גלייך אין שנעל דין בעוואוסטע ביורא 569
צענעלניאנא 40, אין טויער.

ביליג און גוט!
ספארט-וואגען . . . . 58.— זל.
קינדער-בעט מיט ניקל אין שפּאנק. מאטראץ — 65.—
אמעריקאנקע . . . . 30.—
פאדערט איבעראל!
דין נאראנטירטע **פעדר-בעטען** פון דער פֿירמע
„PALMA-PATENT"
לאדז, פולנאצנא 24. טעל. 85-31.
הויף. פאר רעזיעלקיים נאראנטירט. רעמייק.

פראפעס. פעראיין פון האנדעלס-אוי ביורא-
אנגעשטעלטע אין לאדז, אל. קאשטשוקי 21.
שבת דעם 25. ד ח. 7 א זייגער אין אוונד וועט אין פעראיינס-לאקאל
פֿארקומען דין סארט-עצונג פון דער יחהרליכער
אלגעמיינער פערזאמלונג
מיט פאלגענדער טאג-אָרדנונג:
1) פערענדיגונג פון דין פונקטען 2 און 3 פון דער טאג-אָרדנונג (צערוקט
פון דער פֿעריאדמונג אין רעוויזיע-קאמיסיע); 2) פאראלאגען פון דין מיטגלידער;
3) בעשטעטיגונג פון ביודזשעט אויפ'ן יאהר 1927. 573
בעמערקונג: דין אויפֿנע פערזאמלונג לויט'ן § 43 פון סטאטוט, וועט זיין
גילטיג ביי יעדער צאהל אנוועזענדע. **די פערוואלטונג.**

וחיה כי ישאלך מחר לאמר מה זאת?
פארוואס לויפט יעדער אין ביורא **פיעטריקאווער 17**?
ואמרת אליו, זאלסטו אזה זאגען
— אז אין דעם ביורא —
17 פעטריקאווער 17
2-טען הויף, פארטער, דורכגאנג **וסכאדניא 52**, וואו
ס'וואקסן ערלעדיגט אוך נעשריבען אלערליי **ביזעס** לויפ'ן
אומפאנג, קלאזוזלעס, **זאבזעציעמשעניעס** אויף
שלאָ שטעדט אוך פוילען, **אפפלאציעס**, אפאויזיעס,
אדוואלאניעס, רעקורסען, חערען פעטער אוך קא-
מיסאריעס-רושאנדע, ביזעס חערען דירה אוך אוושאנד
ראויעמעשן אוך אין אלע פאליציי-בעציוקען, **שותפות-**
אקטען, סטאטוטען, אקטען אינשעראנסיעס,
אקטען דראוניעס, קארנע ספראוועס, הו אויך
אויבערזעצונגען אוך אלע שפראכען.
רעכט-קאנסולענט י. **מאנעלא,**
פעטריקאווער 17, זאכאדניא 52
שנעל, רעציעל אוך בילינ!

מאסאוש-אוך היל-נימנאסטיק-שולע
אוך קאבינעט
פון דר. מעד. **ב. שמירנעלד**
צעגעלניאנא 6, טעל. 51-89
ריקאָגנויזער-פֿארקריפּטגנגען, פארעלוזען, נערוון-שטערונען, טעפ-
וויכע, ארטראפּוזיס, שוויהל-פֿערשטאָפּונג, גינעקאלאגישע מאסאושען,
בעהאנדלונג פון קוואר-לופֿט (נרופּען). נאך דעם עג-
דינען זיך שולע, וושרם אויסכעזוכען א ציגנוש.
עמפֿפאנג פון 3 ביז 5.

אכטונג ה"ה פרידיערם!!!
צום בעפֿארשטעהענדען שבועות איז מין פער-
גיעריג-נעשעפט פערזעהען מיט א רייכען אויסוועהל
פון די בעסטע כעלנישע **אז בלושען-וואסערן.**
וויַ אויך אלערליי פרויער-צובעהערע צו דין בילינסטע
קאָנקורענץ-פרייזען.
J. Drukier מיט אכטונג
11 ZAWADZKA 11
קומט אוך אנהר וועט זיך איבערצייגען!

Dr. H. WOŁKOWYSKI
וסכאדניא 57 (צענטל. 19)
טעלעפאן 94-19.
ספעציאל-ארצט פאר הויט-אוך
ווענערישע קראנקהיימען, מע-
נער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט
קווארץ-שטראהלען.
נעהמט אן פון 5—8 אוונט,
פרויען פון 4—5. ספעציעלער
יוראטע-זאל. 603

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Pr. Narutowicza 25
(Dzielna) tel. 44-10.
ספעציעליסט פאר נערוון, בלא-
זען אוך האוט - קראנקהיימען.
נעמט אן פון 1 ביז 2
אוך פון 4 ביז 7 אחענד.

Dr. med.
BRAUN
פאלדניאוא 23
טעלעפאן 40-26
ספעציעל-ארצט פאר הויט אוך
ווענערישע קראנקהיימען אוך
מעגער - שוואכע.
בעהאנדלונג מיט קווארץ-לופט
(האר-אירסאל)
נעמט אן פון 9—12 פרוה
אוך פון 5 — 8 אחענד

Dr. med.
H. Lajchter
קאנסטאנטינער 9.
הוג זאכאדניא טעל. 43-66
צאהן-כירורג
ספעצ. פון כירורגישע קראנק-
היימען וויַ: שפּאלטען נומעס,
רושאפֿלעסס, צאהן-פֿלומבי-
א.ו.ה. נעמט אן פון 1½—5 אוך
זונטאג פון 9—11.

זארגט וועגען אייער געזונד!
די „שווייצאריש ביטערע קרויטער" (מיט דער מארקע "Kogut") זענען
גענשפרעכען בין מאגען-הראנקהייטן מישקעס, אבפארוקציעס אוך נאל-
שטיינער.
„Szwajcarskie Gorzkie Ziola"
זענען א מילד אוך נאטירל דורכרייניגנגס-מיטעל, וואס
פערלאמפערט די פונקציעס פון די פערדייאנגס-אָרגאנען
אוך וועלכען מעגען דיקקייט. די „שווייצאריש ביטערע
קרשטער" ערוועקען אנ'אפעטיט.
עס פערקויפֿען די אפטייקען אוך סקלאד אפטעפשעס
א שאכטל צו 1.50 זל. הויפט-סקלאד אין די אפטייק פון
A. Gąsecki Warszawa, ul. Leszno 41
מיר שיקען אויס אמווינגסטען 2 שאכטלען נאכ'ן
ערהאלטען פון 4.30 זל. (מיט איבערשיקען). 1496

אין גאנץ פוילען אוך אויך שוין אין אויסלאנד
רעדט מען נאר פון דער בעקוועמלעכקייט אוך
גוטסקייט פון דין בעוואוסטע זומער לאשטען
LEKKOCHÓD

14391 P. N,
בוטע אלמוגג צו גענגען אויפ'ן פעסטען-שטעמפעל.
צו בעקומען אין אלע בעסערע שוך-געשעפטען.
י. אבראמאוויטש,
יהויפט-
פערקויף
לאדז, פאדרזשעשנא 15.

אך קויף אוך
מעבעל
פערקויף
דזשוואנעס, מעבלען, נייַ מעשינען, גאראדעראבען, סאפא-
ווערען א. ז. ו. אוך צאהלן די העכסטע פרייזע
א. וויצמאן נאר-מאוויטש 19
(רזיעלנא)
אוך מעבעל-גאוועלב, (שרוזבעס-וואוינונג שטעקזוזעטשא 29)
ביי מיר אוך שטענדיג דאָ פערש. נעגרעסע מעבעל
אוך גוטען צושטאנד צו פערקויפען. 1393

לעמשניצע פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
פון ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט
זגיערסקא 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראפאוסקי	נאז, האלס, אויערן קר.	1-2 11-10 / 1½—6½
ד"ר ריזשאנער	הויט-אוך געשלעכט-קר.	11—10 / 2—1
ד"ר נאלדשטיין-מאלאד	אויגען-קראנקהיימען	2-1
ד"ר יוסמאן	נערוון-קראנקהיימען	2—12
ד"ר ראזענצוויג	קינדער-קראנקהיימען	5-4 12-10
ד"ר פאפיערני	פרויען-אוך געבורט-הולף	6-5 1-11½
ד"ר קאנמאר	כירורגישע-קראנקהיימען	4 5 זוי.1-2
ד"ר ווינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	7-5½ 1-11
ד"ר סטופער	רעכטען	6-4 12—2
א.נראזענפשיק	צאהן-ארצט	7—3
נ. ראזעס	צאהן-ארצט	9—2

צימער-וויהלונג, בעלייכטונג, קאָר אכען, מעסטען, א אז. ו.
ביי דער לעמשניצע אוך בעסטענס נעהאלטען
רעגולען-אינסטיטוט
וויהלונג פון הויט-קראנקהיימען מען קען נאכפֿרעגען טוים
רעגולאטששראהלען, מער בעשטראהלונג אוך דורכלייכטונ-
גען, קוואַרץ-לאמפע, דיאטערמיע, לעקטריזיטעט, שלאָ
מפּלוכע אנאליזען. א קורס פאר שוואנגער.
אנפֿאנגען נעמען שטראלאך (שקארלאטען) פון 4—5 נאכמ.
דין לעמשניצע אוך אויך אפטן זונטאג.
וויזיט אין דער שטאט.

לעמשניצע פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אפען פון 9 פרוה ביז 7 אוונט

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלס, אויערן-קר.	4—3
ד"ר הערשנער	קינדער-קראנקהיימען	12-9½ / 5-4
ד"ר שיבמאן	אינערליכע קראנקה.	1—11
ד"ר ליבנישס	הויט-אוך געשלעכט קר.	2—12
ד"ר שמירנעגער	נערוון אוך גאנץ-קר.	3—1
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהיימען	2—12
ד"ר עליאסבערג	כירורגישע קראנקה	1 —
ד"ר בערגסאן	מדיצין אוך געבורט-הילף	3—4

מסקס-שער, שפר ר-שטראנגען, וי שפּעציעלע א. ז. ו.
מעשען-שטאלען, קינסטליכע בעהרט-אוך-חויט-פֿערשרויבונג אוך-
שפרעכונגען, מאסאושען, עלעקטריזיטעט, קאָנסוליטעס. אפיס
בעהאלטונג — וויזיטען אן שוואנ. — אוך לאבאראטאריום
מעגען אנגענומען אלע ארט שנעלזיזען, מי אוי
מלשנות אוך בלוט. 2120
אימפֿונגען נעגען שקארלאטען.
מיר דער לעשטניצע אוי נעמעכט נעמעגען א
דענטיסטישער קאבינעט
אט נעהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	10—2 נ.מ.
ד"ר פוזשינסקא סמאראפאדסקא	צאהן-ארצט	7—3

קינסטליכע צייהן, פֿארשטען, מעסטען א. א. ו.
די לעמשניצע אוי אויך מלשנות אוך זונטאג

יוד. י. אינפעלד
וואוינט אצט אויף
42 וסכאדניא 42

אין לאדז: א הוד — 5 וואכעם, — אויך דער פראוינץ: א חודש — 6 זלמעם, אין אויסלאנד מיט 50 פראצענט מיערער. — פערין איסטעלע אוך מערמען פון דין אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פערנאנטווארטליך די אדמיניסטראציע אין אפען בייטאג אוך בייגאכט.

אבאנאמענט-פריז: פערן מעקאָ 15 גרעשען, פרעמאָ 20 גרעשען, אין מעקסט 40 גר., פרעמאָ 60 גרעשען, נאכ'ן מעקסט 10 גרעשען, פרעמאָ 15 גרעשען. — פער אויסלענדישע אנגענטען 100 פראצענט מיערער. אויסער דער שטאָט — 30 פראצענט מיערער.

אנאנסען-פריז: א מילימעטער - שורה.

Za Wydawnictwo „Najer Folkshlat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redakter odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folkshlat", Piotrkowska 21.